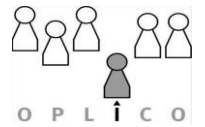

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

METODINIS LEIDINYS

Erasmus+ strateginės partnerystės projektas

„Atvira ir liberali bendruomenė: iššūkiai ir galimybės suaugusiųjų švietimui“
(„Open and Liberal Community: Challenges and Opportunities for Adult Education“/ **OPLICO**)

Nr. 2017-1-LT01-KA204-035211

METODINIS LEIDINYS

2017-2019

Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, bet ne Europos Komisijos ar jos institucijų požiūrį. Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokią jame pateikiamos informacijos naudojimą.

Padėka

Džiaugiamės galėdami pristatyti šį metodinį leidinį kaip „Erasmus +“ strateginės partnerystės projekto „Atvira ir liberali bendruomenė: iššūkiai ir galimybės suaugusiųjų švietimui“ (OPLICO) rezultata, kurį parengė projekto partneriai iš Prancūzijos, Vokietijos, Norvegijos, Portugalijos ir Lietuvos. Kiekvienoje šalyje partnerėje prie šio projekto veiklų įgyvendinimo prisidėjo daug žmonių (darbuotojų, suinteresuotųjų šalių, įvairių organizacijų/institucijų atstovų), pristatydami savo institucijas, šalies socialinę sistemą ir situaciją, pasidalydami vertinga patirtimi apie žmonių, turinčių mažiau galimybių, integraciją (pvz. migrantų, socialinės rizikos grupių) į savo bendruomenes. Mes labai vertiname šią patirtį.

Dėkojame visiems, kurie mus palaikė, padėjo vykdyti apklausą, atsakė į mūsų pateiktus klausimus ir pasidalijo integracijos į savo bendruomenes patirtimis. Tyrimas padėjo išsiaiškinti, kas svarbu mažiau galimybių turintiems žmonėms (migrantams, pabėgėliams, socialinės rizikos grupei) ir kodėl jiems sunku integruotis į bendruomenes. Naudojant klausimyną, taikomą savanoriams ir asmenims, dirbantiems paramos centruose, migrantų/pabėgėlių bendruomenėse ir vietinėse bendruomenėse, buvo galima išsiaiškinti, kokios paramos jiems labiausiai reikia, su kokiais sunkumais jiems tenka susidurti ir pan. Panašioje apklausoje dalyvavo ir asmenys, turintys mažiau galimybių (migrantai, pabėgėliai, asmenys, priklausantys socialinės rizikos grupei). Norėtume priminti, kad visi atsakymai buvo apdoroti nepažeidžiant respondentų anonimiškumo.

Taip pat dėkojame partneriams už bendradarbiavimą, nuoširdžią paramą ir sukurtus rezultatus per dvejus projekto metus.

Norėtume nuoširdžiai padėkoti „Erasmus +“ už palaikymą įgyvendinant šį projektą.

Apie OPLICO projektą

OPLICO yra projekto „Atvira ir liberali bendruomenė: iššūkiai ir galimybės suaugusiųjų švietimui“ (“Open and Liberal Community: Challenges and Opportunities for Adult Education”) pavadinimo anglų kalba trumpinys. „Atvira, tolerantiška ir liberali bendruomenė visiems, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, išsilavinimo, rasės, lyties ar mąstymo būdo, yra vienas XXI amžiaus iššūkių, kuris suteikia galimybę suaugusiųjų švietėjams daryti teigiamą ir ilgalaikį poveikį, susipažįstant su penkių Europos šalių bendruomenių veiklos modeliais, gerosios patirties pavyzdžiais bei praktikomis ir skleidžiant įgytą patirtį vietinėse bendruomenėse per suaugusiųjų švietimą. Tai ir yra pagrindinė projekto idėja.

Projekto tikslas yra skatinti vietos bendruomenes būti atviromis ir tolerantiškomis socialinės rizikos grupės žmonėms (įskaitant migrantus) ir palengvinti jų socialinę įtrauktį į bendruomenes vykdant švietimo veiklą, paremtą projekto partnerių patirtimi ir geriausia praktika.

2017–2019 m. projekto įgyvendinimo laikotarpiu įvyko trumpalaikiai (5d.) darbuotojų mokymai Vokietijoje ir keturi tarptautiniai susitikimai Lietuvoje, Norvegijoje, Portugalijoje ir Prancūzijoje, kurių metu aplankyta ir susipažinta su daugeliu organizacijų ir bendruomenių partnerių šalyse. Susitikimų metu partneriai ieškojo galimybių ir gerosios praktikos pavyzdžių, kaip palengvinti socialinės rizikos grupių ir migrantų socialinę įtrauktį į vietos bendruomenes per suaugusiųjų švietimą ir tokiu būdu skatinti vietos bendruomenes narius būti atviresniais visiems bendruomenės nariams.

Projekto metu atliktas tyrimas, parodantis migrantų, pabėgėlių ir socialinei rizikos grupei priklausančių asmenų situaciją partnerių šalyse, sukurtas video filmas, pristatantis paveikiausias projekto partnerių veiklas, prisidedančias prie atviros ir liberalios bendruomenės kūrimo, parengtas metodinis leidinys, kuriame rasite informaciją apie partnerių šalių socialines politikas ir kylančių socialinių problemų sprendimų būdus, surinktas straipsnių rinkinys, pristatantis kiekvienos šalies gerosios patirties pavyzdžius, užfiksuotus tarptautinių susitikimų metu. Telšių švietimo centras parengė ir išbandė 18 val. mokymų programą „Bendruomeniškumo stiprinimas per socialinę integraciją – „Erasmus+“ OPLICO projekto partnerių patirtis“, skirtą vietinių bendruomenių nariams.

OPLICO strateginė partnerystė daugiausia orientuota į vieną horizontalųjį prioritetą „Socialinė įtrauktis“. Pirmenybė teikiama švietimo veikloms, skatinančioms taikyti metodus, paremtus partnerių patirtimi ir gerąja praktika ir įtraukti socialinės rizikos grupei priklausančius žmones (įskaitant migrantus) į vietinės bendruomenės socialinę aplinką bei didinti vietinių žmonių supratimą apie naujus bendruomenės narius.

Džiugu, kad kiekvieno partnerio šalyje prie šio projekto sėkmingo įgyvendinimo prisidėjo daugelis žmonių, pasidalydami vertinga praktika ir patirtimi, kurią mes labai vertiname.

Projekto koordinatorius:

- ✓ Telšių švietimo centras - Lietuva

Partneriai:

- ✓ Tecklenburgo žemės Ibbenbiureno profesinė mokykla (Vokietija)

- ✓ Auvillaro prancūzų ir vokiečių kultūros draugija (Prancūzija)

- ✓ Stordo vidurinė-profesinė mokykla (Norvegija)

- ✓ Contempla Trilhos – Švietimo plėtros ir socialinės įtraukties asociacija (Portugalija)

Projekto trukmė – 2017 m. spalio 1 d. – 2019 m. rugsėjo 31 d.

Apie OPLICO atliktą tyrimą “Migrantų, pabėgėlių ir socialinės rizikos grupės asmenų integracija į vietines bendruomenes”

Šis su migracijos ir integracijos klausimais susijęs tyrimas yra vienas iš projekto rezultatų, kuris turi dvigubą tikslą: išsiaiškinti, kokie faktoriai palengvina migrantų ir socialinės rizikos grupės asmenų integravimąsi į bendruomenes, ko reikia socialinės rizikos grupių žmonėms ir kodėl jiems sunku integruotis į vietines bendruomenes. Remiantis šia informacija, taip pat galima sužinoti pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis migrantų centruose ar gyvenimu migrantų/pabėgėlių bendruomenėse lygį. Kita vertus, naudodamiesi klausimynu, taikomu savanoriams ir asmenims, dirbantiems paramos centruose ir vietinėse migrantų/pabėgėlių bendruomenėse, mes bandėme išsiaiškinti, ko ieškoma šiuose paramos centruose, koks darbuotojų pasitenkinimo darbu lygis, ir su kokiais sunkumais jie susidūria dirbdami su šiomis socialinėmis grupėmis. *(Prancūzijoje apklausa nebuvo atliekama, nes šis partneris nėra tiesiogiai susijęs su jokia migrantų/pabėgėlių bendruomene ar socialinės rizikos žmonių grupe).*

Tyrimų rezultatai ir projekto partnerių patirtis bus pateikti politikams ir kt. suinteresuotoms šalims, kad būtų galima imtis labiau pagrįstų veiksmų, lengvinant migrantų ir visų kt. socialinių grupių įtrauktį vietinėse bendruomenėse, tuo pačiu metu didinti gyventojų toleranciją ir atvirumą kiekvienam bendruomenės nariui.

Anketos duomenys buvo įvesti ir apdoroti SPSS statistine programine įranga. Atlikus analizę, buvo gautos tyrimo išvados, iš kurių išskiriamos šios:

- Migrantų (pabėgėlių) ir vietos bendruomenių savanorių bei technikų atsakymai rodo, kad dažniausiai savanoriai ir socialiniai vietinių bendruomenių darbuotojai patys diagnozuoja ir ima spręsti kiekvieną situaciją bei problemą, susijusią su migrantais ir pabėgėliais.
- Dauguma pagalbos prašymų buvo susijusi su leidimais įsidarbinti ar apsigyventi. Vokietijoje siekiamiausias buvo pabėgėlio statusas.
- Nors migrantai (pabėgėliai) prašo pagalbos centruose, jų tonas labai skiriasi - nuo labai „mandagių ir nuolankių“ iki „nemandagių ir reikalaujančių tik teisių“. Kartais tai išprovokuoja įtampą tarp dviejų šalių.
- Viena iš dažniausiai cituojamų problemų - sunkumai bendraujant dėl kalbos nemokėjimo. Ta pati problema kyla ir ieškant darbo, užmezgant socialinius ryšius su vietine bendruomene bei kt. šalies gyventojais, taip pat lankant kursus ar gyvenant migrantų/pabėgėlių integracijos centruose.

Klausimyną parengė ir tyrimo rezultatus apibendrino Portugalijos partneris - ContemplaTrilhos - Associação para o desenvolvimento, formação e inclusão social Lisboa.

Tyrimo rezultatai pristatyti leidinyje „OPLICO tyrimas apie migrantų, pabėgėlių ir socialinės rizikos grupės asmenų integraciją į vietines bendruomenes“.

Stordo vidurinė-profesinė mokykla (Norvegija)

Socialinė situacija Norvegijoje

Bendras Norvegijos plotas yra 385 252 kvadratiniai kilometrai, o gyventojų skaičius - 5 312 300 (2018 m. rugpjūčio mėn.). Norvegija yra suvereni valstybė, turinti konstitucinę monarchiją. Karalius Haraldas V yra dabartinis Norvegijos karalius, o Erna Solberg yra ministrė pirmininkė nuo 2013 m. Valstybinė valdžia yra padalijama tarp Parlamento, kabineto ir Aukščiausiojo Teismo, kaip nustatyta 1814 m. Konstitucijoje. Norvegija palaiko glaudžius ryšius su Europos Sąjunga ir JAV, taip pat yra Jungtinių Tautų, NATO, Europos laisvosios prekybos asociacijos, Europos Tarybos, Antarkties sutarties ir Šiaurės Tarybos narė. Norvegija taiko Šiaurės šalių gerovės modelį su visuotine sveikatos priežiūra ir visapusiška socialinės apsaugos sistema. Norvegijos valstybė turi didelę akcijų dalį pagrindiniuose pramonės sektoriuose ir yra didžiausia pasaulyje naftos ir gamtinių dujų gamintoja po Artimųjų Rytų. Žmogaus tobulėjimo indeksas užima aukštą vietą. Kalbant apie žmogaus teises, Norvegija laikoma progresyvia šalimi ir sėkmingai vykdo politinę kampaniją už lyčių lygybę.

Imigracija. 2013 m. Norvegijoje gyveno 14,1% visų imigrantų. Pakistano norvegai yra didžiausia ne europiečių imigrantų grupė Norvegijoje. Po 2004 m. ES plėtros keletas imigrantų atvyko iš Vidurio ir Šiaurės Europos, dauguma iš Lenkijos, Lietuvos ir Švedijos. 2015 m. rudenį į Norvegiją atvyko daugybė nelydimų nepilnamečių. Daugelis jų liko Norvegijoje, tačiau nemažai jų išvyko iš šalies po to, kai jiems buvo atmesta rezidencijos teisė Norvegijoje. Imigracijos ir integracijos politikos tema visada sukelia daug diskusijų Norvegijoje.

Veiklos, palengvinančios pabėgėlių ir kitų socialinės rizikos grupių integraciją į vietines Norvegijos bendruomenes

1. Suaugusiųjų švietimas Storde – Anglų kalba

Kas mes?

Tai gana mišri klasė, kurios mokiniai iš Norvegijos, Ispanijos, Turkijos, Afganistano, Sirijos ir Somalio. Mokyti anglų kalbos šioje klasėje yra gana didelis iššūkis, nes jų išsilavinimas ir anglų kalbos žinios yra labai skirtingos. Iššūkis yra ne tik pagrindinė anglų kalbos gramatika ir žodynas, bet ir jų kultūrinė patirtis.

Kodėl jie pasirinko suaugusiųjų švietimą?

Kai kurie mano studentai gali turėti kitos šalies išsilavinimo diplomą, kuris nėra pripažintas Norvegijoje, taigi jie tam tikra prasme „pradeda viską iš naujo“. Taip pat yra tokių, kurie tik kelerius metus mokėsi savo savo šalyje, ir jiems mokymasis reikalauja daug sunkaus darbo. Kai kurie studentai dirbo daugelį metų ir, išsilaikę savo egzaminus, nusprendė siekti aukštojo universitetinio išsilavinimo.

Anglų kalba kaip mokomasis dalykas

Suaugusiųjų švietimo programa yra tokia pati kaip bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo programose.

- Dėmesys – Didžiąsias Britanijai ir JAV
- Kalbos mokymasis
- Komunikacija
- Kultūra, visuomenė ir literatūra. Anglų kalba kaip pasaulio kalba. Įvairių žanrų ir skirtingų laikotarpių britų literatūros tekstai. Amerikiečių literatūros apžvalga.
- Pasaulyje
- Įvairių žanrų skirtingų šalių literatūros ir laikotarpių aptarimas. Socialinės sąlygos ir vertybės anglakalbėse šalyse.

Mano pamąstymai

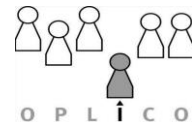
Man yra labai įdomu sutikti tiek daug skirtingo išsilavinimo ir skirtingos gyvenimo patirties žmonių. Labai įdomu juos geriau pažinti. Jie visi labai nori mokytis. Tai, kas yra mokymo programoje, remiasi mūsų vakarietiška kultūra. Kas buvo W. Shakespeare'as, Oscaras Wilde'as, Charlesas Dickensas ir Pink Floydas? Yra vardų, istorinių įvykių, politinių situacijų, apie kurias Norvegijos studentai sužino nuo ankstyvo amžiaus. Negaliu tiesiog paminėti kažko kaip pavyzdžio ir tikėtis, kad visi jį supras. Kitas dalykas yra mūsų žodžių ir sakinių struktūra. Tai labai nepažįstama žmonėms iš Arabų ir Afrikos šalių. Daugeliu atvejų man reikėjo pradėti mokytis „nuo pat pradžių“. Man patinka susitikti su šiais studentais kartą per savaitę dvigubai pamokai. Jie rodo pagarbą, susidomėjimą ir smalsumą - ir mes mokomės vieni iš kitų.

Parengė Kjersti Berge

2. Tautinių mažumų mokiniai Norvegijoje

Tautinių mažumų kalbomis kalbantys besimokantieji, turintys pradinį ir vidurinį išsilavinimą, yra vaikai, jauni suaugusieji ir suaugusieji, kurių gimtoji kalba yra ne norvegų ar samių. Šiame kontekste tautinių mažumų kalbomis kalbantys besimokantieji turi būti traktuojami kaip atitinkamų klasių pradinį ir vidurinių mokyklų moksleiviai ar pagal pagrindinio ugdymo programą besimokantys suaugusieji moksleiviai.

Daugelis suaugusiųjų, pradinį ir vidurinių mokymų dalyvių yra tautinių mažumų kalbomis kalbantys mokiniai. Mokyklų vadovai gali pasirinkti organizuoti specialius mokymus naujai atvykusiems tautinių mažumų kalbų mokiniams atskirose grupėse, klasėse ar mokyklose. Įvadinio kurso tikslas yra toks, kad besimokantysis kuo greičiau pakankamai išmoktų norvegų kalbą ir galėtų lankyti įprastus užsiėmimus bei kuo greičiau įgytų reikalingų žinių ir kompetencijų.

Kas įeina į įvadinį kursą?

Kursas siūlo tikslinį norvegų kalbos mokymąsi kartu su penkių privalomų dalykų mokymusi pradinio, pagrindinio ir vidurinio lavinimo mokyklose, suteikiant besimokantiesiems galimybę mokytis aukštesniame lygyje, kaip paprastiems besimokantiesiems arba kaip mokiniams-svečiams.

Moksleiviai gali lankyti pamokas pagrindinėje mokykloje arba tobulinti žinias kalbos žinias pagrindinio lavinimo pakopoje pagal Švietimo įstatymo 4A-1 skyriaus antrąją pastraipą. Susitarimas dėl mokymo(si) yra savanoriškas ir studentai gali lankyti įvadinį kursą iki dvejų metų. Įžanginio kurso lankymas neturi įtakos besimokančiųjų teisei į aukštesnį vidurinį išsilavinimą. Studentams siūlomas visų dalykų adaptuotas mokymas. Dalykai yra suskirstyti į skirtingus lygius, o pamokos planuojamos lygiagrečiai, pvz.: moksleiviai gali lankyti žemiausio lygio anglų kalbos ir aukščiausio lygio matematikos kursus. Norvegų kalbos kompetencijos lygis nulemia, kurioje grupėje studentai mokysis socialinius ir gamtos mokslus.

Kokie yra šio pasiūlymo privalumai?

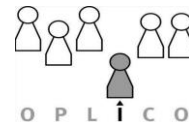
Studentai turi galimybę gerai pasiruošti vidurinei mokyklai, tiek kalbant apie įvairius dalykus, tiek apie norvegų kalbos žinias. Jie geriau supranta sąvokas, susipažįsta su Norvegijos švietimo sistema, reikalavimais ir lūkesčiais, išmoksta mokymosi technikų ir skirtingų mokymosi metodų, praktikuojamų Norvegijos mokyklų kultūroje. Įvadinis kursas suteikia moksleiviams pakankamai žinių apie įvairius vidurinio ugdymo pasiūlymus, ir tai jiems leidžia pasirinkti tinkamiausią kelią. Moksleivių priėmimas vyksta visus mokslo metus. Tokiu būdu mokiniams nereikia laukti naujų mokslo metų, kad galėtų pradėti mokytis.

Įvadinio kurso tikslinė grupė yra asmenys, kurie:

- ✓ neturi išsilavinimo, prilygstančio pagrindinei Norvegijos mokyklai;
- ✓ baigė Norvegijos pradinę mokyklą, tačiau jiems reikia daugiau mokymų, nes jie gyveno Norvegijoje trumpesnę laiką;
- ✓ turi išsilavinimą patvirtinantį diplomą iš savo kilmės šalies, tačiau prieš pradėdami lankyti vidurinę mokyklą privalo daugiau išmokti Norvegų kalbos ir išlaikyti privalomų dalykų egzaminus.

Švietimas ir mokymo programa

Mokiniai yra mokomi pagal suaugusiųjų pradinio ir pagrindinio ugdymo įstatymą. Sudarius individualią mokymo programą, besimokantieji gauna tinkamo lygio mokymą ir išsilavinimą skirtinguose dalykuose. Norvegų kalba studentai mokomi pagal programą „Norvegų kalba tautinėms mažumoms“ arba integruotą programą „Norvegų kalba ir socialiniai mokslai“. Mokiniai laiko pradinės mokyklos baigimo egzaminą pagal 4A-1 skyrių, įprastą Norvegijoje, kai jų programa rodo, kad jie įgijo pakankamą kompetenciją. Norvegų kalbos pamokose naudojami skirtingi vadovėliai ir mokymo priemonės, atsižvelgiant į mokinių

lygį. Skaitmeniniai išteklių taip pat naudojami kalbos, tarties, klausymo, rašymo pratyboms ir įvairių mokomųjų dalykų prezentacijų rengimui bei jų pristatymui. Panašios ir skirtingo patirties bendramoksliai padeda vieni kitiems padeda, ir tai leidžia jiems geriau suprasti vienas kitą. Naujos žinios grindžiamos ankstesnėmis studentų žiniomis.

Parengė Øystein Djuve

3. TKK – Tarptautinis kultūros klubas Storde

Stordas yra salų bendruomenė Norvegijos pietuose, kurioje gyvena apie 19000 gyventojų. Daugelis gyventojų yra iš glaudžiai susijusių šeimų ir turi draugų, kuriuos pažinojo visą gyvenimą, todėl dažnai neturi laiko ar poreikio ieškoti naujų draugų. Gyventojai turi bendrą kultūrą, pagrįstą nacionaliniu identitetu ir vertybėmis.

Tarptautinis kultūros klubas gyvuoja nuo 1989 m., kultūros klubo tikslai yra šie:

- Skatinti ir gerbti visas tautybes, religijas ir rases;
- Padėti žmonėms, atvykusiems iš užsienio, mėgautis Stordo bendruomenės kultūra ir joje dalyvauti.

Žmonės, kurie atvyksta į Stordą: vieni atvyksta dirbti ir atsiveža savo šeimas, kiti atvyksta ieškoti pastogės ilgesniam ar trumpesniam laikui.

TKK veiklos, palengvinančios užsieniečių integraciją į Stordo bendruomenę:

1. Tarptautiniai maisto gamintojų kursai suaugusiems ir jaunimui (5 – 6 kartus per metus);
 2. Kavinės su tarptautiniu maistu, organizuojamos 5 kartus per metus, suteikia galimybę susitikti;
 3. Kalbų kavinės - kas antrą savaitę bendradarbiaujant su biblioteka;
 4. Šokių užsiėmimai ar tarptautinė skirtingų kultūrų veikla;
 5. Kasmetiniai vaikų karnavalai;
 6. Tarptautinės šventinės dienos ir festivaliai;
 7. Labai dideli tarptautiniai renginiai kas antrus metus;
 8. Projektai su vietiniais klubais ir grupėmis:
- ✓ Stordo botanikų grupė (grybavimas ir grybų paruošimas)
 - ✓ Raudonasis Kryžius (Kalėdinės dirbtuvės vaikams)
 - ✓ Vietinė žvejybos grupė (žvehybos įgūdžių kursai)
 - ✓ Kitos vietinės grupės (pvz., pasivaikščiavimai ir žaidimai vaikams)

Iššūkiai:

- ✓ Kaip pasiekti tuos, kuriems labiausiai reikia draugystės ir palaikymo.
- ✓ Kaip įdarbinti pakankamai žmonių, norinčių dirbti savanoriškai ir reguliariai.
- ✓ Kaip gauti finansavimą.

TKK: „Nepažįstami žmonės yra draugai, su kuriais dar nesame susipažinę“

Parengė Kathrin Isdal

1. Raudonasis Kryžius Storde/Fitjare

Be viešosios veiklos ir galimybių, kurias suteikiame imigrantams, atvykstantiems į Norvegiją, taip pat turime keletą puikių organizacijų, kurios nuostabiai dirba, kad padėtų mūsų kolegoms norvegams įsikurti mūsų šalyje. Vienas iš jų yra Raudonasis Kryžius/ „Fitjar“. „Norvegijos Raudonojo Kryžiaus misija yra identifikuoti problemas, neleisti joms gilėti ir palengvinti žmonių rūpesčius ir kančias. Mūsų veikla, kurią vykdo vietiniai savanoriai, grindžiama vietos poreikiais, ištekliais ir kompetencijomis (www.rodekors.no).

Raudonasis Kryžius siūlo įvairias veiklas, skirtas palengvinti pabėgėlių integraciją Stordo ir Fitjaro savivaldybėse. Tiems, kurie domisi siuvimu ir kitais rankdarbiais, organizuojamos amatų grupės kas antrą antradienį. Kartą per savaitę vaikams, lankantiems mokyklą (nuo 6 metų ir vyresniems), siūloma pagalba atliekant namų darbus. Ši veikla vykdoma dviejuose Stordo priėmimo ir prieglobsčio centruose, kad veiklos imigrantams būtų lengvai prieinamos.

Stordo ir Fitjaro apylinkėse turime gražius miškus ir kalnus. Mūsų gyventojai daug laiko praleidžia ten vaikščiodami. Raudonasis Kryžius organizuoja „keliautojų grupę“, prie kurios gali prisijungti norintys pasivaikščioti. Tai puikus būdas susipažinti su naujais žmonėmis, naujomis vietovėmis ir puiki proga pajudėti bei pasimankštinti! Tai taip pat suteikia šiek tiek informacijos apie gana tipiską norvegų kultūros bruožą.

Be įprastos savaitinės veiklos Raudonasis Kryžius taip pat organizuoja įvairius renginius, tokius kaip „barbekiu“ vakarėlius, draugystės pusryčius ir „kalėdinių dovanų kampanijas“, skatinančias tuos, kuriems labiau pasisekė, dovanoti Kalėdines dovanas Raudonajam Kryžiui. Raudonasis Kryžius prieglobsčio centruose platina dovanas vaikams.

Pagalba atliekant namų darbus. Suaugusiems besimokantiems, kurie mokosi Suaugusiųjų švietimo centre, Stordo vidurinėje mokykloje, kartą per savaitę siūloma pagalba, atliekant namų darbus. Baigę pamokas, jie gali tiesiog nueiti į Stordo vidurinės mokyklos biblioteką ir pasinaudoti pagalba atliekant namų darbus. Tai puikus Raudonojo kryžiaus, Suaugusiųjų švietimo centro ir Stordo vidurinės mokyklos bendradarbiavimo pavyzdys!

Draugija vienišiesiems

Pictures from <http://www.rodekors.no/>

Yra daug vienišų žmonių, kurie pasigenda gero draugo, su kuriuo galėtų praleisti laiką ir pabendrauti. Stordo/Fitjaro „Raudonasis kryžius“ turi būrį savanorių, kurie lankosi pas tuos žmones, kurie nori palaikymo ir padrąsinimo kasdieniame gyvenime. Savanoriai reguliariai, 1-2 valandas per savaitę, susitinka su savo draugu. Savanoris ir tas žmogus, kuris nori draugystės, patys nusprendžia, ką jie nori nuveikti kartu. Tai gali būti pasivaikščiojimas, apsilankymas kavinėje ir (arba) kita veikla.

Be savaitinių susitikimų, savanoriai taip pat rengia keliones, mankštos grupes ir kt., kad žmonės galėtų susitikti su kitais žmonėmis. Taip pat galimas variantas, kad savanoris atvestų šunį. Tai pasirodo yra labai sėkminga patirtis.

Tam, kad žmogus taptų Raudonojo Kryžiaus savanoriu, jam keliami tam tikri reikalavimai, užtikrinantys saugumą ir aukštą kokybę. Savanoriai privalo dalyvauti pokalbyje ir privalomuose mokymuose, pasirašyti bei laikytis etikos ir konfidencialumo susitarimo, taip pat būti vyresni nei 18 metų. Be to, jie turi žinoti Raudonojo Kryžiaus nuostatas, kurios taikomos savanoriams dalyvaujantiems šioje veikloje. Šis savaitinis kontaktas yra labai sėkmingas ir vertinamas vienišųjų žmonių.

Raudonasis Kryžius puikiai bendradarbiauja su įvairiomis oficialiomis įstaigomis ir visada yra paslaugus bei pozityvus. Dauguma Norvegijos gyventojų teigiamai vertina Raudonojo kryžiaus veiklą ir džiaugiasi bei dėkoja už fantastišką indėlį į visuomenės gerovės kūrimą.

Parengė Agnete Naustdal Aase

2. Stord kriketo klubas - imigrantų ir pabėgėlių integracijos įrankis

Kriketas yra sportas, daugiausia žaidžiamas buvusiose Didžiosios Britanijos kolonijose, ir yra santykinai naujas žaidimas Norvegijoje ir likusioje Europoje. Didžioji dauguma Norvegijos kriketo klubų yra įsikūrę Oslo regione, juose yra daug žaidėjų iš emigrantų bendruomenių, ypač atvykusių iš Azijos šalių.

Kriketas Storde

Šio žaidimo istorija prasidėjo nuo Indijos inžinierių, norėjusių žaisti kriketą, atplūdžio į Norvegiją. Kriketo karštinė išnyko kartu su inžinieriais, grįžusiais į Indiją. Vėliau 2015 m. pasirodė straipsnis laikraštyje apie pabėgėlius iš Afganistano, norėjusius žaisti kriketą, bet žurnalistas informavo, kad Storde būtų sunku rasti komandą. Viskas nuo to ir prasidėjo. Buvau maloniai nustebinta kriketo lygiu, kurį demonstravo berniukai, kurie niekada nebuvo žaidę jokio organizuoto kriketo žaidimo savo šalyje. Todėl mes turėjome pradėti nuo nulio ir sugebėjome patekti į pirmąją kriketo lygą Norvegijoje. 2018 m. komanda žaidė daug geriau nei komandos, kurios ilgus metus treniravosi. Tai padėjo ugdyti savigarbą ir pasitikėjimą savimi bei palengvino jų integraciją į naująją visuomenę. Būnant naujose situacijose jie mokosi naujų įgūdžių, naujos kalbos, naujo gyvenimo būdo. Kriketo klubas - vienas iš nedaugelio dalykų, kuris jiems suteikia galimybę jaustis kaip namie bei padeda įveikti kitus iššūkius, su kuriais jie susiduria.

Taip pat turėjome kavinę, kurioje norėdami surinkti lėšų klubui, žaidėjai demonstravo savo kulinarinius sugebėjimus. Daugybė žmonių ateidavo išreikšti savo paramą kriketo komandai. Jaučiame, kad mus palaiko Stordo gyventojai, ir tai suteikia stiprybės tęsti veiklą. Mūsų veikla buvo pristatyta nacionalinėje televizijoje, apie ją buvo rašoma laikraščiuose, kas mums leido pasijusti svarbiais ir pastebėtais.

Kriketas mokyklose

Dabar mes jau pristatome kriketą pradinių klasių moksleiviams Norvegijoje, kurie aktyviai įsitraukia į šią veiklą. Prasminga veikla laikome tai, kad kriketo klubo nariai (užsieniečiai) moko etninę Norvegijos jaunimą žaisti kriketą. Jie, kaip mokytojai, sulaukia vietos jaunimo pagarbos. Daugelis mūsų nepilnamečių žaidėjų neturi tėvų, kurie jais rūpintųsi kiekvieną dieną. Komandinis sportas moko žaidėjus komandos dvasios ir drausmės. Taigi Stordo kriketo klubas pasirodė esąs sėkmingas sportine prasme, ir kartu yra sėkmingo pabėgėlių ir kitų imigrantų integracijos į Norvegijos visuomenę pavyzdys.

Parengė Neeta Sankholkar

Contempra Trilhos–Švietimo plėtros ir socialinės įtraukties asociacija (Portugalija)

Portugalijos socialinė situacija

Portugalijos užimtumo ataskaitoje, kurioje analizuojama socialinė ir užimtumo padėtis Europoje, nurodoma, kad socialinė padėtis pagerėjo visoje Europos Sąjungoje (ES), ypač Portugalijoje, kuri palieka valstybių narių grupę, esančią „kritinėje situacijoje“.

Portugalija nebeprisiskaito 13 šalių, gyvenančių socialine prasme „kritinėse situacijose“, grupei.

Ataskaitoje, kurioje vertinami valstybių narių rezultatai, atsižvelgiant į 14 pagrindinių rodiklių, pabrėžiama, kad Portugalija yra viena sėkmingiausių šalių, integruojant vaikus iki trejų metų į oficialias ikimokyklinės įstaigas. Ši šalis taip pat yra viena iš geresnių šalių pagal gyventojų užimtumą, nedarbo lygio, ilgalaikio nedarbingumo mažėjimą bei lyčių lygybės klausimais.

Tarp rodiklių, atitinkančių Europos vidurkį, yra gyventojų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius, jaunuolių, kurie nesimoko, nedirba ir nelanko mokymo įstaigų (15–24 metų amžiaus gyventojų) skaičius ir gyventojai, kuriems nėra suteikiama reikalinga medicininė priežiūra.

Atsižvelgiant į bendrą ES situaciją, ataskaitoje pažymima, kad namų ūkio pajamos auga, tačiau kai kuriose valstybėse narėse, pavyzdžiui, Portugalijoje, išlieka mažesnės nei prieš krizę.

Duomenys iš imigracijos, pasienio ir prieglobsčio tarnybų ataskaitos 2017 m.

2017 m. antrus metus iš eilės, pasibaigus krizei, imigrantų skaičius Portugalijoje padidėjo 6%.

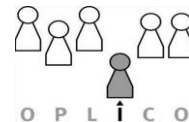
Vien tik naujų leidimų gyventi (leidimai imigrantams, kurie atvyko gyventi į Portugaliją) padidėjo beveik 31%, t.y. 61 413 leidimai. Daugiausiai šių leidimų buvo išduota Brazilijos (11 574), Italijos (5 267), Prancūzijos (4662) ir Britanijos (3 832) piliečiams.

Brazilai ir toliau išlieka pirmoje vietoje Portugalijoje gyvenančių imigrantų tarpe (85 426 piliečių). Imigrantų skaičius iš Italijos, palyginti su 2016 m., padidėjo 50%. Dabar iš viso Portugalijoje gyvena beveik 13 000 Italijos piliečių.

2017 m. patvirtintos 27 362 pilietybės užsienio piliečiams paraiškos. Dauguma jų buvo atvykėliai iš Brazilijos (10 805), Žaliojo Kyšulio (3 022), Izraelio (2 539), Ukrainos (1 960) ir Angolos (1 613).

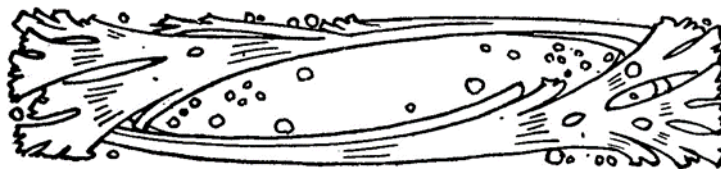
82% visų imigrantų priklauso potencialiai aktyvių asmenų kategorijai, 20–39 metų amžiaus grupei.

Imigrantų geografinis pasiskirstymas išlieka toks pat kaip ir ankstesniais metais, daugiausia susitelkęs pakrantėse. Kalbant apie bendrąjį imigrantų skaičių, daugiausiai atvykėlių tokiuose miestuose kaip Lisabona (182 105), Faro (69 026) ir Setubalas (35 907). Pakrančių mieste Porte yra mažiau atvykėlių (27 486).

Iš 163 europiečių paraiškų teikėjų – 124 ukrainiečiai. Didžiąją dalį trečiosios šalies paraiškų sudarė afrikiečiai (711) - ypač Kongo Demokratinės Respublikos (158), Angolos (121), Eritrėjos (67), Kongo (58) ir Gvinėjos (42) piliečiai. Vėliau sekė Sirija, Irakas, Afganistanas, Pakistanas ir Iranas. Didžioji dalis pareiškėjų yra vyrai (61,2%) nuo 19 iki 39 metų.

www.publico.pt/2018/06/27/sociedade/noticia/imi-gracao-volta-a-subir-em-portugal-italia-entra-para-top-10-de-estrangeiros-1835913

Veiklos, palengvinančios pabėgėlių ir kitų socialinės rizikos grupių integraciją į vietines Portugalijos bendruomenes

1. Joga

Nuo 2015 m. vedu jogos užsiėmimus laikinoje imigrantų prieglaudoje “Centro Pedro Arrup” Lisabonoje, kuri priklauso jėzuitų pabėgėlių tarnybai.

Aš mokiausi Portugalijos jogos konfederacijoje, kur mokymų programa ir mokymas yra griežtas, gilus ir labai gerai struktūruotas. Pagrindinis kursas trunka 6 metus, jo įkūrėjas yra vienas didžiausių mūsų laikų jogos meistrų pasaulyje - HH Amrta Suryánanda Mahá Rája.

Joga visais aspektais lavina žmogų, darydama jį sveikesnį ir laimingesnį! Tai gyvenimo filosofija, turinti pagrindines asmeninio tobulėjimo taisykles, tokias kaip savęs pažinimas, atkaklumas, džiaugsmas (išorinė šypsena, atspindinti vidinę šypseną), atsiribojimas nuo veiksmų rezultato (duoti nenorint nieko gauti atgal), skatinti vidinę ramybę ir atitinkamai pasidalyti tuo jausmu su visais aplinkiniais.

Joga per įvairias pratybas, tokias kaip „Pránáymama“ - kvėpavimo pratimai, „Ásana“, psicho-biofizinės pozicijos, „Yoganidrá“ - atsipalaidavimo technika ir meditacija, padeda kovoti su stresu, nerimu, skatina gerą vidinę energiją bei padeda išlaikyti fizinę, emocinę bei psichinę pusiausvyrą! Joga padeda prisijaukinti sunkumus ir „pažvelgti į save“.

Ten, kurioje gyventojai yra labiau pažeidžiami, turi mažiau savivertės, turi didesnę polinkį į depresiją, teigiama veikla jiems padeda susidoroti su sunkumais kitaip! Užsiėmimai yra nuolatinis pozityvumo pastiprinimas! Centre, kuriame nuo 2018 m. vedu užsiėmimus du kartus per savaitę rytais, tai tapo įprasta veikla. Centro bei Socialinės paramos srities koordinatoriai ir kiti darbuotojai taip pat praktikuoja jogą.

Be to, kad joga duoda daug naudos, reguliariai praktikuojant su bendradarbiais ir vietiniais gyventojais, ji suteikia harmonijos ir vieningumo jausmą. Reguliari praktika padeda susikaupti, sutelkti dėmesį į svarbiausius dalykus, judėti į priekį įgyvendinant savo gyvenimo projektus. Tai naudinga priemonė kiekvienam dabartyje ir ateityje.

Tokia pozityvi veikla, nors ir atrodo esanti individuali, sustiprina kolektyvinį jausmą, gerumą, dosnumą, vidinį turtingumą, prisideda prie pozityvesnės aplinkos ir harmonijos kūrimo.

Parengė Sofia Matos

2. Mentorystė

Nuo 2015 m. esu „Pedro Arrupe“ centro (laikinosios imigrantų prieglaudos) savanorė. Kai tik atvykau, tapau merginos iš Pakistano auklėtoja ir taip pat stebiu centre gyvenančią pakistaniečių grupę. Šis ryšys buvo užmezgtas susitarus Centro koordinatoriui, imigrantui ir dėstytojui, kurį stebi socialinis darbuotojas.

Institucijos neturi lėšų ir žmogiškųjų išteklių reguliariai bei individualiai stebėti imigrantų integraciją į visuomenę skirtingose srityse!

Mentorius padeda imigrantui kasdieniniame gyvenime. Tai asmuo, kuriuo imigrantas gali pasitikėti, kuris gali jį išklaudyti ir padėti įvairiose situacijose. Dažnai mokėjimas išklaudyti, parodyti supratimą, empatiją imigrantams padeda, nes jie jaučiasi ne vieni, žino, kad kažkas jais rūpinasi.

Mentorius praktiškai gali padėti bet kokioje situacijoje, atsižvelgiant į imigrantų poreikius, pradedant leidimo gyventi klausimais, darbo paieškomis, mokantis kalbos, šalies kultūros pažinimu ar sudarant palankesnes sąlygas dalyvauti socialiniuose vietiniuose renginiuose.

Svarbu pabrėžti, kad šis bendradarbiavimas su imigrantų prieglaudos centru veikia ir duoda gerų rezultatų, nes tikslams pasiekti reikia bendrų pastangų. Todėl esant poreikiui, organizuojami susitikimai, kad būtų galima išanalizuoti situaciją ir imtis veiksmų.

Jauna pakistanietė mergaitė, kurią aš mokiau, dabar yra įsijungusi į vietinę bendruomenę: dirba, teisėtai gyvena Portugalijoje ir turi draugą iš Portugalijos, taip pat dažnai susitinka ir bendrauja su kitų tautybių žmonėmis. Artimiausiu metu ketina vėl grįžti mokytis.

Šis kuravimo procesas trunka tiek, kiek reikia, kol imigranto padėtis stabilizuojasi. Net pasibaigus kuravimui, jie visada gali kreiptis į bet kurį mentorių pagalbos. Mentorius tampa tuo žmogumi, su kuriuo imigrantai dalinasi smagiomis akimirkomis, tokiomis kaip gimtadieniai ir pan.

Parengė Sofia Matos

3. Pagalba legalizavimui – AMIGrante

(Largo Salgueiro Maia, Centro Associativo Municipal, room 17, 2400-221 LEIRIA)

Paramos migrantams asociacija AMIGrante yra ne pelno siekianti asociacija, kurią 2003 m. liepos 23 d. įsteigė Leirijos savivaldybė, Leiria-Fátima vyskupija, nepriklausomas katalikų judėjimas, katalikų pedagogų judėjimas ir vyskupijos „Caritas“. Būtent šių penkių institucijų dėka gimė asociacija „AMIGrante“, kurios pagrindinis tikslas yra gerbti imigrantus, migrantus ir nacionalinius emigrantus.

AMIGrante gimė, kai katalikų pedagogų sąjūdis parodė, kad jiems reikia paramos – trūksta mokytojų savanorių, kurie padėtų užsienio piliečiams įgyti pakankamą portugalų kalbos žinių lygį.

Jos misija yra:

- ✓ kovoti su ksenofobija ir bet kokia tautybės, etninės kilmės, odos spalvos ar religijos diskriminacija;
- ✓ skatinti migrantų, pabėgėlių ir etninių mažumų piliečių integraciją ir palengvinti jų integraciją į vietines bendruomenes, skatinant jų pasitikėjimą savimi ir lygias galimybes, suteikiant informaciją apie jų teises ar pareigas;
- ✓ prisidėti formuojant teigiamą visuomenės nuomonę apie imigracijos reiškinį;

AMIGrante plėtoja keletą veiklų, kurių tikslai nukreipti į dvi pagrindines kryptis:

1. Kitų šalių piliečių priėmimas ir integracija:

- ✓ prisidėti prie aktyvaus kitų šalių piliečių dalyvavimo priimančiojoje visuomenėje;
- ✓ leisti įstatymus, taikomus kitų šalių piliečiams, gyvenantiems valstybinėje teritorijoje, susijusius su priėmimo, legalizavimo ir dokumentų pateikimo procedūromis;
- ✓ plėtoti projektus, kurių tikslas - priimti ir integruoti kitų šalių piliečius, skatinti vietos valdžios institucijų, pilietinės visuomenės ir tikslinių grupių dalyvavimą socialiniame-kultūriniame, kalbiniame procese, suteikti galimybę naudotis pilietybe, politinėmis teisėmis, turėti veiksmingą užimtumą bei kovoti su diskriminacija.

2. Tarpkultūriškumo skatinimas:

- ✓ skatinti tarpkultūriškumą tarp gyventojų tarpe;
- ✓ skatinti tarpkultūrinės visuomenės pripažinimą ir jos vertinimą.

AMIGrante veikla užsiima išskirtinai savanoriai. Jiems apie 30 m. Tai įvairių profesijų žmonės, kaip pvz. mokytojai, socialiniai darbuotojai-padėjėjai, architektai, teisininkai, finansininkai, biurų darbuotojai ir kt. Šie savanoriai yra specialiai apmokomi šiai veiklai.

Pagrindinės AMIGrante veiklos yra sekančios:

- ✓ Bendras pagalba, informacijos ir konsultavimo paslaugų teikimas;
- ✓ Informavimo sesijos;
- ✓ Mokymai pagal specifinius kitų šalių piliečių poreikius;
- ✓ Tarpkultūriškumą skatinantys renginiai;
- ✓ Kita veikla, skatinanti tarpkultūriškumą.

AMIGrante plėtoja savo veiklą savanorių dėka, kurie teikia pagalbą migrantams asociacijos biuruose po darbo. Be to ji taip pat bendradarbiauja su kitomis organizacijomis, padedančiomis vykdyti šią veiklą. Ši organizacija per savo egzistavimo laiką, atsižvelgdama į poreikius, užmezgė partnerystę ir bendradarbiauja su daugeliu oficialių ir privačių organizacijų.

4. Projektas „RefugeesIn“ (Pabėgėlių integracija)

Šiuolaikiniame pasaulyje yra daug asmenų susiduriančių su sudėtingomis ir skausmingomis problemomis, prisitaikant prie Europos visuomenės. Šiame projekte naudojami filmai gali ir turėtų perduoti sėkmės istorijas apie pabėgėlių socialinę įtrauktį į naująją tėvynę.

Neigiamus socialinius įsitikinimus apie pabėgėlius pakeitė daugiakultūrės visuomenės socialinės įtraukties sėkmingi pavyzdžiai. Senų filmų apie pabėgėlius, sėkmingai įsiliejusius į ES visuomenes, peržiūros rodo jų realybę ir yra teigiamas pavyzdys visuomenei ir neseniai į šalį atvykusiems piliečiams.

Projektas „RefugeesIN“ siūlo novatorišką filmų paketą, skirtą specialistams, dirbantiems su pabėgėliais, naudoti kasdieninėje veikloje. Kinas yra naudojamas kaip priemonė sugriauti stereotipus ir pavaizduoti

įkvepiančias buvusių pabėgėlių gyvenimo istorijas, tuo pačiu tai yra priemonė parodyti naujiems atvykėliams jų galimybes.

Projekto rezultatai daugiausia skirti suaugusiems pabėgėliams, suaugusiųjų švietimo tiekėjams, pilietinės visuomenės pareigūnams ir organizacijoms, suaugusiųjų švietimo ir socialinės įtraukties specialistams bei Europos kino ekspertams.

Projektu taip pat siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į darnią ir integralią visuomenę, filmuose skatinant socialinę įtrauktį ir parodant, kaip pabėgėlių bendruomenės galima priimti kaip bendros socialinės įtraukties proceso dalį.

Imigrantai, kurie dalyvavo šiame projekte, sukūrė keletą filmų, remdamiesi savo asmenine patirtimi ir įgytais filmų kūrimo įgūdžiais, kuriuos jie įgavo projekto metu.

5. APAV -> Tinklas migrantams ir diskriminacijos aukoms remti

Tinklas migrantų ir diskriminacijos aukoms remti yra specializuotas (Portugalijos paramos aukoms asociacija) APAV pogrupis, skirtas remti ne Portugalijos piliečius, bet imigrantus, pabėgėlius ar laikinai Portugalijoje dėl kitų priežasčių apsistojučius piliečius - nukentėjusius nuo bet kokio tipo nusikaltimų. Tai yra tinklas, kuris, neatsižvelgiant į aukos tautybę, kovoja su tokiais nusikaltimais kaip prekyba žmonėmis, moterų lyties organų žalojimas, priverstinės santuokos ir diskriminacija. Tinklas įkurtas 2005 m.

Tinklo migrantų ir diskriminacijos aukoms remti internetinėje svetainėje pateikiama informacija apie šį tinklą sudarančius vienetus ir teikiamos paramos rūšis, imigrantų ir užsienio nusikaltimų aukų teises Portugalijoje, taip pat pateikiama informacija apie nusikaltimus, kurie ypač daro įtaką migrantų populiacijai, įskaitant rasinę diskriminaciją, neapykantos nusikaltimus, prekybą žmonėmis, moterų lyties organų žalojimą.

APAV Portugalijoje jau turi atskirus skyrius migrantų aukoms ir diskriminacijai remti Lisabonoje, Londone ir Portimão.

Parengė Sofia Matos

Vokietijos Teklenburgo žemės profesinė mokykla Ibbenbürene

Socialinio aprūpinimo sistema Vokietijoje

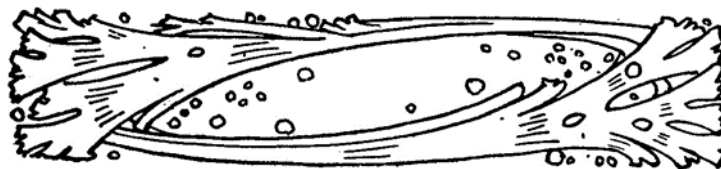
Daugybė valstybinių draudimų tinklų apsaugo piliečius nuo egzistencinės rizikos. Socialinio aprūpinimo sistemos pradžia Vokietijoje siekia XIX a. Vokietijoje gyvuoja viena iš geriausiai veikiančių socialinio aprūpinimo sistemų. Kaip ir kitose išsivysčiusiose demokratinėse šalyse, taip ir Vokietijoje socialinės išlaidos sudaro didžiausią viešųjų išlaidų dalį. 2016 m. valstybinėms socialinėms išlaidoms buvo skirta apie 918 milijardų eurų, tai sudaro 29% bendrojo vidaus produkto (BVP).

Socialinio aprūpinimo sistemos principas yra patvirtintas Vokietijos Federacinės Respublikos pagrindinio įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje ir 28 straipsnyje.

Socialinis tinklas, skirtas apsaugoti nuo egzistencinės rizikos

Šiuo metu egzistuoja valstybinis sveikatos, pensijų, nelaimingų atsitikimų, slaugos ir nedarbingumo draudimo tinklas, apsaugantis piliečius nuo egzistencinės rizikos ir grėsmių padarinių. Be to šis socialinis tinklas taip pat apima bazines pajamas pensininkams ir nuolat negalintiems dirbti asmenims bei tokias išmokas kaip šeimos pašalpos (pašalpa vaikui, mokesčių lengvatos). 2018 m. pradžioje išmokos dar labiau padidėjo. Dabar šeimos gauna 194 eurų kas mėnesį už pirmą ir antrą vaiką, 200 eurų už trečiąjį ir 225 eurus už papildomus vaikus. 2019 m. ketinama vėl didinti pašalpas vaikams 25 eurai. Taip pat numatyta įtvirtinti vaikų teises pagrindiniuose įstatymuose. 2014 m. įsigaliojęs pensijų paketas labai pagerino pagyvenusių žmonių padėtį. Reforma įvedė pilną pensiją nuo 63 metų ir vadinamąją motinos pensiją, skirtą motinų, auginančių vaikus, pripažinimui. Moterys, auginusios vaikus, gimusius iki 1992 m., neturėjo prieinamų vaikų priežiūros galimybių, todėl jų darbo rinkoje yra mažiau. Motinos pensija reiškia moterų darbą auginant vaikus. Nuo 2014 m. liepos 1 d. žmonės, kuriems taikoma pensijų draudimo sistema ir kurie yra dirbę 45 metus, turi teisę išeiti į pensiją sulaukę 63 metų amžiaus be pensijos nuskaičiavimų. Iki 2018 m. vasario mėn. pabaigos buvo pateikta apie 982 000 paraiškų. Vokietijoje sveikatos draudimas yra privalomas.

Medicininę priežiūrą garantuoja platus ligoninių, praktikų ir reabilitacijos klinikų spektras.

Veiklos, palengvinančios pabėgėlių ir kitų socialinės rizikos grupių integraciją į vietines Vokietijos bendruomenes

„Berufskolleg Tecklenburger Land“ - valstybinė profesinė mokykla, „Dualinės švietimo sistemos“ partnerė.

Moksleiviai priklauso skirtingoms socialinės rizikos grupėms, pvz.: pabėgėliai ir migrantai, studentai, sergantys psichinėmis ligomis, mokiniai, praleidinėjantys pamokas, grupės, kenčiančios nuo konfliktų, moksleiviai, turintys specialiųjų poreikių.

Integracija reiškia galimybę dalyvauti visose socialinio gyvenimo srityse, įskaitant darbo vietą, turėti galimybę bendrauti ir pan. Kaip tai vyksta?

1. Pabėgėliai ir migrantai

1.1. Nepilnamečiai pabėgėliai ir migrantai

Tarptautinės pamokos:

Nepilnamečiams migrantams „Berufskolleg Tecklenburger Land“ integracijos užsiėmimai/pamokos trunka dvejus metus. Pirmieji metai yra orientuoti į kalbos mokymą(si) ir „pirmini“ orientavimąsi aplinkoje. Antraisiais metais tęsiamas kalbos mokymas. Taip pat dėmesys sutelkiamas į sėkmingą perėjimą prie darbo rinkos, įgyvendinant įvairius projektus, kaip pvz.: „KAoA kompakt“ (*Kein Abschluss ohne Anschluss, kas reiškia: „Nebaigsi mokslų, neatlikęs praktikos“*), kurio metu, bendradarbiaujant su privačiais apskrities partneriais, vykdomė šias veiklas:

- ✓ Atliekama kompiuterinio testavimo procedūra: išsiaiškinami studentų talentai ir interesai, atsižvelgiant į darbo rinką;
- ✓ Individualios konsultacijos, pagrįstos testų rezultatais;
- ✓ Praktiniai mokymai seminaruose, pagrįsti pirmųjų žingsnių rezultatais.

Moksleiviai ieško mokymo(si) vietos, tokiu būdu jie sužino daugiau apie juos dominančią profesiją, bendraudami su įvairiomis kompanijomis, kuriose jie norėtų dirbti. Kartais šio bendravimo rezultatas yra darbo ar profesinio mokymo sutartis. Bet kokių atveju studentai įgyja patirties Vokietijos įmonėse.

Bendradarbiavimas su federaline užimtumo agentūra ir individualios konsultacijos; parama ieškant darbo ir pan.

1.2. Pabėgeliai profesiniame mokyme

Kalbų mokymasis kartu su įvairių profesijų mokytojais

- Įvairių profesijų mokytojai papildo profesinį mokymą papildomomis kalbų ar kt. dalykų pamokomis.
- Privačių partnerių organizacijų pagalbą mokymui remia federalinės agentūros.

2. Profesinių mokyklų studentai, sergantys psichikos ligomis

Augti nėra lengva. Paprastai tai siejama su įvairiomis kliūtimis ir skirtingais emociniais poreikiais. Remiantis tyrimų duomenimis, psichiniai sutrikimai proporcingai didėja nuo 11 metų amžiaus. Vokietijos ir tarptautiniai tyrimai rodo, kad maždaug penktadaliui visų paauglių pasireiškia psichinės anomalijos. Maždaug 5 proc. paauglių Vokietijoje ir kitose išsivysčiusiose šalyse laikui bėgant diagnozuojami sunkūs psichiniai sutrikimai, į kuriuos dėtėtų atkreipti dėmesį, nes tokių atvejų skaičius nuolat auga. Be skirtingų asmenybės sutrikimų, bipolinio sutrikimo ir šizofrenijos, taip pat pasireiškia nerimo bei valgymo sutrikimai, depresija ar socialinio elgesio sutrikimai. Ligos dažnai daro didelę įtaką kasdienio socialinio bendravimo ir gyvenimo tiklso suvokimui. Todėl tokie jaunuoliai yra iššūkis visai visuomenei.

Dažniausios jaunų žmonių nuo 16 iki 25 m. ligos:

- Baimės;
- Socialinės fobijos;
- Depresija;
- Valgymo sutrikimai;
- Asmenybės sutrikimai.

Mes, kaip profesinio mokymo įstaiga, turime tinklą, skirtą bendrauti su jaunimu. Mes dirbame su jaunesniais nei 18 ir virš 18 m. mokiniais.

Jaunesniems nei aštuoniolikos metų moksleiviams siūlome nemokamas konsultacijas.

- Socialinis darbuotojas stebi, ar ambulatorinė, ar stacionarinė terapija yra prasminga, ir klausia paauglio, kaip jis jaučiasi.
- Stacionarinis gydymas – nutraukiamas konfidencialumas ir susisiekiama su tėvais. Tada mes pateikiame jiems adresų su klinikomis sąrašą.
- Ambulatorinė terapija - ieškomas terapeutas ir pagalba pirmosios konsultacijos metu.

Jei laukimo laikotarpis yra ilgesnis ir terapija neprasideda anksčiau nei per penkis mėnesius, studentas gali kartą per savaitę susitikti su mokyklos socialiniu darbuotoju.

Moksleiviams, kuriems virš aštuoniolikos metų, suteikiamos nemokamos konsultacijos.

- Socialinis darbuotojas tikrina, ar ambulatorinis, ar stacionarinis gydymas yra veiksmingas, ir klausia paauglio, ką jis gydymo metu suprato.
- Pateikame paaugliui klinikų, su kuriomis jis turėtų susisiekti, adresų sąrašą.
- Ambulatorinė terapija - ieškomas terapeutas ir pagalba pirmosios konsultacijos metu.

Jei laukimo laikotarpis yra ilgesnis ir terapija neprasideda anksčiau nei per penkis mėnesius, studentas gali kartą per savaitę susitikti su mokyklos socialiniu darbuotoju.

1. Moksleiviai, patraukiantys dėmesį blogo mokyklos nelankymo

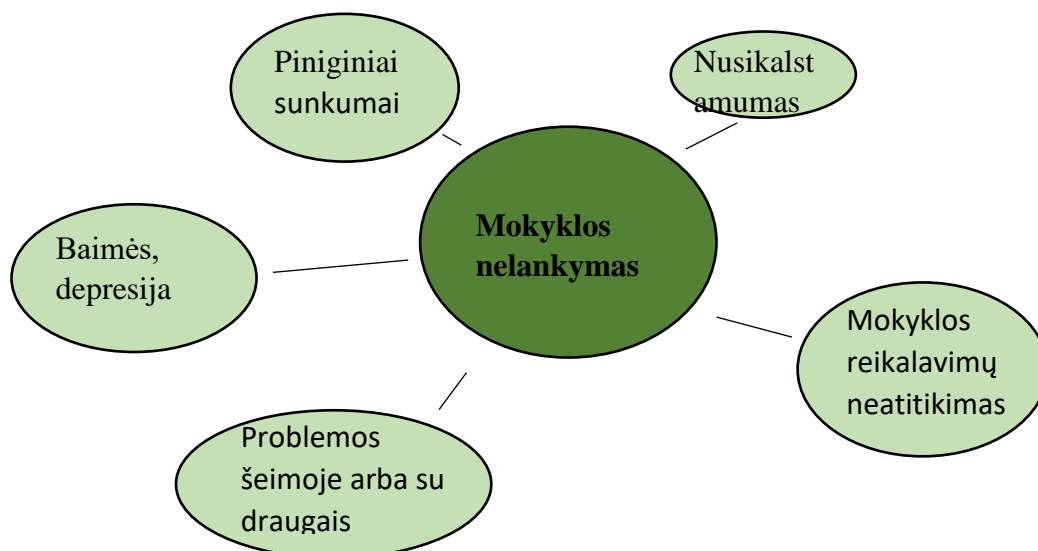
Pastaraisiais metais padažnėjo mokyklos nelankančiųjų skaičius. Profesinės mokyklos bando spręsti šią problemą, kurdamos nuolatinio tobulėjimo galimybes. Mokiniai ne tik užduodamos jiems skirtos užduotys, bet jie taip pat yra palydimi į pamokas. Deja, taip tinka ne visiems studentams. Visada atsiranda mokinių, kurie nenori priimti jokios pagalbos.

Mokyklos nelankymas yra visuomenės problema, galinti sukelti rimtų problemų. Prastas išsilavinimas žymiai sumažina galimybes švietimo ir darbo rinkoje. Dėl dažno pamokų praleidimo skaičiaus mokiniai dažnai išmetami iš mokyklos. Tikėtina socialinė ir ekonominė atskirtis.

Norint pasiekti kuo geresnių rezultatų, lydint kai kuriuos jaunos žmones nauju keliu, labai svarbus mokyklos vadovų, mokytojų, konsultantų, mokyklos socialinio darbuotojo ir išorės institucijų bei tėvų bendradarbiavimas.

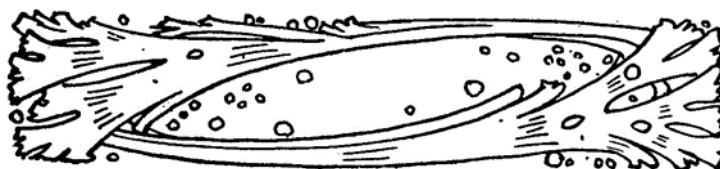
Dažniausios mokyklos nelankymo priežastys

Ką gali ir turi daryti mūsų profesinė mokykla?

- Jei mokinys yra dar nepilnametis, mokytojas bando padėti mokiniui tiesiogiai arba susisiekti su tėvais. Su dieninio kurso moksleiviais bandoma susisiekti tiesiogiai.
- Jei mokinys pakartotinai praleidžia pamoką, kalbama su klasės auklėtoju, kuris nusprendžia, kokio rimtumo yra šio studento situacija ir kokios yra to priežastys.
- Mokinys gali užmegsti ryšį su konsultantu arba mokyklos socialiniu darbuotoju. Jie gali teikti informaciją trečiam asmeniui tik pasitarę su mokiniu.
- Mokyklos socialinis darbuotojas turi galimybę susitarti dėl individualių susitikimų su mokiniu arba gali jį aplankyti namuose.
- Jei problemos yra per rimtos, kreipiamasi į kitas institucijas (gavus studento sutikimą).
- Nesvarbu, ar problema kyla iš išorės, ar iš vidaus, moksleiviai galite konsultuotis su mokyklos direktoriumi ir klasės auklėtoju. Tai visada yra individualu ir priklauso nuo studento problemų.

Jei visos priemonės nebepadeda, dar galima kreiptis į tarpininkavimo komitetą ir profesinę mokyklą.

4. Grupės, kenčiančios nuo konfliktų

Mokyklų socialinių darbuotojų vedami socialinių kompetencijų mokymai kaip priemonė spręsti konfliktus.

Profesinės mokyklos socialinės kompetencijos mokymų tikslas - skatinti konfliktų sprendimo kultūrą. Mokymai visada vyksta mokykloje penkias valandas, juos inicijuoti gali ir klasės mokytojas.

Dažniausiai mokymų prašo klasių mokytojai, kurie moko problematiškus mokinius (skirtingo išsilavinimo lygio ir priklausančius skirtingiems socialiniams sluoksniams).

Visada yra du žmonės (mokytojas ar socialinis darbuotojas), kurie organizuoja mokymus: vienas stebi, o kitas vykdo.

Vykdomos komandinės pratybos, žaidimai ir pokalbiai.

Įgyvendinimas

- Pasisveikinimas su klase ir proceso aptarimas;
- Gebėjimas suprasti - atviri klausimai, aktyvus klausymasis ir kaip jie jaučiasi klasėje?
- Žaidimai, skirti susipažinti su kitais mokiniais;
- Sąmoningumas – visų mokinių įtraukimas į pratimus;
- Komandos dvasia – bendrų užduočių atlikimas;
- Refleksija
 - ✓ Kaip jautiesi dabar?
 - ✓ Ką šiandien išmokai?
 - ✓ Ko reikia, norint pasiekti savo tikslo?
 - ✓ Kuo tu gali prisidėti prie geros bendruomenės kūrimo?
 - ✓ Kokie tavo tikslai?

Tada tiksliai užrašomi ant kortelių ir pakabinami ant sienų. Mokykla matoma kaip tarpinė tarp tėvų, mokytojų ir mokinių, formuojant mokyklos socialinį gyvenimą ir mokymąsi.

5. Mokiniai, patekę į sudėtingas situacijas

Mokytojai, konsultuojantys mokytojai ir mokyklos socialinis darbuotojas daugiau ar mažiau kasdien bendrauja su mokiniais, kurie žino, kad yra suaugęs nepriklausomas asmuo, kurio pagalbos gali paprašyti įvairiose situacijose (priklausomybė, smurtas, patyčios, netikėtas nėštumas ir pan.). Kartais pakanka tik išklausti. Kartais jauniems žmonėms reikalinga profesionali pagalba, tačiau jie nežino, kur kreiptis ir kaip viską susitvarkyti.

Kadangi Vokietijos pilietinė visuomenė yra brandi, mes bendradarbiaujame **dideliame tinkle kartu su NVO ir savanorių grupėmis:**

- Grupė darbui su pabėgėliais; Pokalbiai kavinėse; Elfų automobilių servisas; Dviračių dirbtuvės;
- Užsieniečių ir vokiečių susitikimų centras; Kavinė moterims;
- Gerovės parduotuvės, kuriose galima įsigyti drabužių už mažas kainas;
- Gerovės virtuvė: galima įsigyti patiekalų už nedidelę kainą;
- Parama, norint kreiptis į gydytoją ar į valdžios institucijas.

Asociacija “Senjorai jaunimui”

Šios organizacijos idėja yra ta, kad senjorai dirba savanoriais (2 valandas per savaitę) ir dalijasi savo žiniomis, patirtimi ir ypač socialiniais bei profesiniais ryšiais su jaunimu. Ši parama yra visiškai nemokama. Senjorų teikiama pagalba apima šias sritis:

- ✓ Individuali konsultacija;
- ✓ Darbo ir neformalaus mokymo įstaigų paieška;
- ✓ Mokymo įstaigų tyrimas;

- ✓ Pagalba, rašant prašymą dėl įsidarbinimo ar mokymosi;
- ✓ Pagalba, pasiruošiant darbo pokalbiui;
- ✓ Globa ankstyvajame adaptacijos periode.

Sutartyje abi šalys (senjoras ir jaunas žmogus, kuriam reikalinga pagalba) deklaruoja ketinimą dirbti kartu, abi šalys gali laisvai nutraukti bendradarbiavimą, jei mano, kad darbas baigtas arba, jų manymu, partnerystė veikia nesėkmingai.

Asociacija: „Pro Familia“

Tai - NVO, kuri rūpinasi seksualiniu švietimu. Čia pateikiama informacija visomis lyties, sveikatos ir kontracepcijos temomis, kad žmonės jaustų atsakomybę už savo seksualinį gyvenimą. Netikėto ir nepageidaujamo nėštumo atvejais galima rasti pagalbą ieškant tinkamo sprendimo: abortas ar palaikomosios sistemos, pavyzdžiui, būnant jauna mama. Taip pat teikiama pagalba smurto atvejais šeimoje ir gyvenant partnerystėje.

Telšių švietimo centras (Lietuva)

Socialinė situacija Lietuvoje

Lietuvoje gyvena 2,86 mln. gyventojų. Šalyje yra gana homogeniška populiacija, kurioje nėra akivaizdžių genetinių skirtumų tarp etninių grupių. Etniniai lietuviai sudaro 5/6 gyventojų, todėl šalis yra viena homogeniškiausių Baltijos šalyse. Per 2011 m. surašymą nustatyta, kad 84% gyventojų buvo etniniai lietuviai, kalbantys lietuviškai. Lenkai sudarė 6,6 %, po jų sekė rusai (5,8%), baltarusiai (1,2%) ir ukrainiečiai (0,5%). Lenkai daugiausia susitelkę pietryčių Lietuvoje, o rusai - daugiausia Vilniuje ir Klaipėdoje. Lietuvoje yra maždaug 3000 romų, taip pat nedidelė totorių bendruomenė. Lietuvių kalba yra oficiali šalyje vartojama kalba, gyventojai taip pat vartoja rusų, lenkų ir kt. kalbas.

Nuo 1990 m. Lietuvoje gyvenančių gyventojų skaičius apie 24% visų gyventojų. Pagrindinės priežastys yra sumažėjęs gimstamumas ir emigracija. Kur iškeliauja lietuviai? Keletą metų pagrindinis lietuvių migrantų kelionės tikslas buvo Jungtinė Karalystė (vidutiniškai 47% žmonių, nusprendusių išvykti, pasirenka šią šalį). Kitos populiarios kryptys yra Norvegija, Airija, Vokietija ir kt.

Imigrantai. Daugelį metų didžioji dauguma imigrantų sudarė sugrįžę Lietuvos piliečiai (vidutiniškai apie 82%). Likusią dalį sudarė ES piliečiai (3%) ir ne ES piliečiai (15%). 2017 m. ši tendencija pasikeitė: grįžtančių lietuvių dalis sumažėjo iki 50%, o ES piliečių dalis liko ta pati, tačiau ne ES piliečių dalis padidėjo iki 47%. Didžiąją dalį užsienio imigrantų sudarė Ukrainos ir Baltarusijos piliečiai (apie 35% visų imigrantų).

Lietuvos ekonomiką bei jos vystymąsi per pastarąjį dešimtmetį geriausiai apibūdina trys pagrindiniai bruožai, išskiriantys Lietuvą iš kitų ES šalių tarpo: 1) Lietuvos bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP) yra vienas žemiausių Europos Sąjungoje; 2) BVP dalis, tenkanti darbuotojams, Lietuvoje yra viena mažiausių ES šalių tarpe; 3) Lietuvai būdingas didžiausias ekonominis nestabilumas – per pastarąjį dešimtmetį. Lietuvos BVP ir krito, ir augo sparčiausiai visoje ES.

Neigiamas ekonomines tendencijas dar labiau komplikuoja negatyvūs demografiniai pokyčiai: gyventojų skaičius Lietuvoje nuolat mažėja, o Lietuvos visuomenė – sparčiai senėja. Lietuva pirmauja ES pagal emigracijos lygį. Dauguma išvykstančiųjų yra jauni išsilavinę darbingo amžiaus žmonės. Nestabilus ekonominis vystymasis neigiamai įtakoja ir gyventojų užimtumo bei nedarbo rodiklių dinamiką – nedarbo lygis Lietuvoje per pastarąjį dešimtmetį nuolat svyravo su apytiksliai 10 procentinių punktų amplitude.

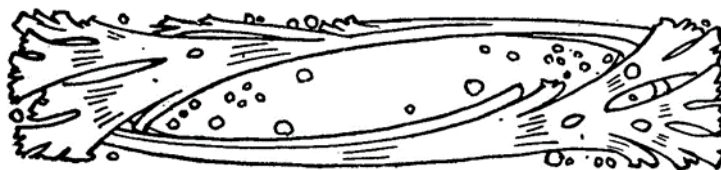
Didžiulius emigracijos mastus, aukštą oficialaus nedarbo lygį bei pakankamai vangią bedarbių integraciją į darbo rinką Lietuvoje iš dalies sąlygoja ir visumoje žemas darbo užmokesčio (DU) lygis šalyje – tiek pagal vidutinio, tiek pagal minimalaus DU lygį Lietuva užima vieną paskutiniųjų vietų ES. Be to per pastaruosius kelerius metus DU Lietuvoje faktiškai nedidėjo.

Prie nepatrauklios ekonominės, socialinės bei darbo rinkos situacijos šalyje didele dalimi prisideda ir tai, jog Lietuvoje tradiciškai egzistuoja silpnos socialinio dialogo tradicijos.

Šios ir daugelis kitų socialinių bei ekonominių tendencijų leidžia teigti, jog šalyje įgyvendinama socialinė bei ekonominė politika nėra efektyvi – ji ne tik neskatina gyventojų užimtumo didėjimo, bet ir neprisideda prie verslo plėtros šalyje bei dar labiau didina visuomenės nelygybę ir yra nepajėgi spręsti socialinių šalies problemų.

Parengta remiantis Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto leidiniu “Ekonominė ir socialinė padėtis baltijos šalyse: Lietuva”

https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/lithuania_etude_fin_lt.pdf

Veiklos, palengvinančios pabėgėlių ir kitų socialinės rizikos grupių integraciją į vietines Lietuvos bendruomenes

1. Degaičių bendruomenės veikla Telšių apskrityje

Vasaros festivalis “Tulpmedžio žydėjimas“

Tikslinė grupė: įvairių socialinių grupių, įvairaus amžiaus žmonės.

Tikslas: gerinti bendruomenės narių sociokultūrinę elgesį ir sąmoningumą per bendruomenės sportinę, kultūrinę ir švietėjišką veiklą.

Trukmė: 1 diena.

Aprašymas. Tai tradicinė bendruomenės vasaros šventė. Žmonės dalyvauja įvairiose varžybose: žvejybos mėgėjų, parko tinklinio ir krepšinio, smiginio bei netradicinėse sporto varžybose, pvz: vinių kalimas, rankų lenkimas, bėgimas su slidėmis ir kt.). Edukacinė-relaksacinė dalis: arbatos degustacija, šaliko mezgimas ant grėblio, piešimas ant akmenų ir drobės, kūryba iš žolelių, juostų pynimas. Kasmet renginio

metu vyksta Degaičių seniūnijos garbės piliečio garbės ženkle ir regalių įteikimas bei sveikinimai, bendra dalyvių daina, koncertai, vakarėliai. Aprangos kodas: skrybėlės, gėlės ar gėlių raštai.

Poveikis. Geros emocijos, skatinama bendruomenės narių saviraiška, socialinė integracija, kartų tarpusavio supratimas ir parama. Renginys prisideda prie teigiamo bendruomenės įvaizdžio formavimo bei žinomumo didinimo, skatina geriau pažinti tautinio paveldą ir bei tęsti senąsias tradicijas. Skatinama savanorystė. Aktyviausi dalyviai apdovanojami medaliais ir Pagyrimo raštais.

Parengė Virginija Keršienė

2. Telšių rajono Kaunatavos bendruomenės veikla

Edukacinė programa „Obuolio kelias“ (apie obuolių sūrio gamybą, obuolių panaudojimą)

Tikslas: Pristatyti seniausią lietuvišką patiekalą – obuolių sūrį.

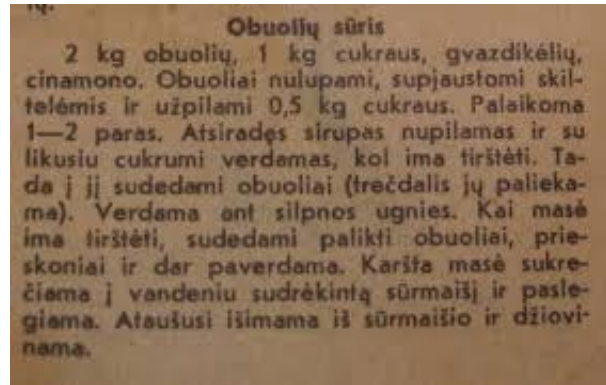
Grupė iki 25 žmonių, užsiėmimo trukmė - 1,5 val.

Reikalingi įrankiai ir medžiagos: Obuoliai, cukrus, virtuvės įrankiai, obuolių sūrio virimo katilas, džiovintuvai, multimedija, kompiuteris.

Aprašymas: Amatų klėtyje mokoma virti obuolių sūrį. Tai sudėtingas ir ilgas procesas. Tokio sūrio pagaminimas naudojant modernią įrangą užtrunka mažiausiai dvi savaites. Anksčiau tai truko mėnesį. Ruošdamiesi projekto pradžia rašėme kaimo senjorams, prašydami recepto. Pasinaudodama šiuolaikinėmis technologijomis ir išlaikydama tradicinį receptą, Kaunatavo bendruomenė gamina obuolių sūrį ir moko šio amato ne tik savo, bet kitų bendruomenių narius. Sukurtas filmas apie obuolio kelią – nuo obuolio iki sūrio. Edukacinės programos dalyviai pamato tik dalį proceso, prisideda prie obuolių pjaustymo ar išpilstymo, ragauja gaminius.

Obuolių sūris šiandien yra pripažintas Lietuvos gastrominio paveldo dalimi. Jis to tikrai nusipelnė! Tik jis kilęs ne iš etnografinės virtuvės, o iš viduramžių valdovų ir didikų dvarų. Taip yra todėl, kad obuolių sūriui reikia daug cukraus ar medaus. Medus visada buvo (ir vis dar yra) gana brangus produktas. Nežinoma, kas suspaudė pirmąjį obuolių sūrį Lietuvoje, tačiau pagal receptą ir technologiją tai yra viduramžių saldumynų forma (šiuolaikiniuose gastronomijos šaltiniuose vadinama „saldainiais“). Panašų obuolių sūrį randame ir V.E.L. Zavadzkiėnės knygoje „Lietuvos virėja“, išleistoje 1907 m. Vilniuje.

Poveikis. Dalyviai įgyja tradicinės senovinės gastronominių žinių, kuriomis galima naudotis šiais laikais. Išsaugojami senieji receptai.

Parengė Vilija Jocienė

3. Telšių rajono Ubiškės bendruomenės veikla

Tradicinis renginys „Vasario 16-oji linksmi ir kūrybingai“

Dalyviai: Vietos bendruomenė, Duseikių socialinės globos namų gyventojai.

Tikslas: Plėtoti bendruomeninę ir savanorišką veiklą tarp skirting amžiaus grupių.

Reikalingi įrankiai, medžiagos: Spalvotas popierius ir audiniai, juostelės, dažai, antrinės žaliavos, mediena.

Aprašymas: Jau penktus metus Ubiškės kaimo bendruomenės organizuojamas tradicinis renginys „Vasario 16-oji linksmi ir išradingai“. Bendruomenės nariai sutvarkė Ubiškės pušyną, kuriame kiekvienais metais vasario 16 d. 16 val. bendruomenė renkasi, kad paminėtų Lietuvos nepriklausomybės dieną. Visi tą valandą gieda Lietuvos himną, vaišინasi žolelių arbata ir saldumynais. Bendruomenės vaikai ypač džiaugiasi šia švente. Jie talkininkauja valant pušyną, papuošia medžius, gamina tautinius atributus, kiais išpuošia parką. Visi dalyviai pažada, kad kitais metais jie vėl susitiks toj pačioj vietoj ir tuo pačiu laiku bei atsives draugus bei kaimynus. 2019 m. dalyvių skaičius išaugo beveik dvigubai. Esant blogam orui, renginys vyksta sporto salėje.

Poveikis: Plėtojamas pilietiškumas, savimonė ir tapatybės suvokimas. Puikus bendrystės jausmas pakelia nuotaiką ir suartina bendruomenę kūrybinei veiklai. Tuo pat metu plėtojama savanorystė, skirta tvarkyti ir puoselėti mūsų aplinką. Trukmė - 3 val.

Parrngė Rita Buivydienė

4. Švėkšnos bendruomenės veiklos Šilutės rajone

Pilietinė akcija „Velykų medis“ (1)

Tikslinė grupė: Švėkšnos neįgaliųjų draugijos nariai, kiti bendruomenės nariai.

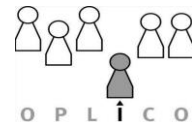
Tikslas: Suburti Švėkšnos neįgaliuosius į bendruomenę, leisti savo laisvalaikį puošiant miesto erdves.

Reikalingi įrankiai/ medžiagos: Žasų, vištų kiaušiniai, mežginiai, įvairių spalvų audiniai ir kiti įrankiai.

Trukmė: Pasiruošimas vyksta visus metus, akcija organizuojama per Šv. Velykas.

Apibūdinimas: 2018 metais Švėkšnos bendruomenės (Šilutės r.) gyventojai metė iššūkį Europos rekordui. Aikštėje prie Šv. Apaštalo Jokūbo bažnyčios buvo pasodintas medis ir papuoštas 16 000 kiaušinių, dažytų šalies vėliavos spalvomis.

Velykos Švėkšnoje nebeįsivaizduojamos be rekordinio margučiais nukabinėto medžio. Treti metai iš eilės tokią dovaną švėkšniškiams ir miestelio svečiams įteikia asociacija „Švėkšniškių sambūris“ (buvęs Šilutės

rajono neįgaliųjų draugijos Švėkšnos padalinys). Velykų medis (kaip ir du kartus prieš tai) pastatytas šalia Šv. apaštalo Jokūbo katalikų bažnyčios. 2017 m. darbštieji švėkšniškiai sunešė 7751 kiaušinį, pernai – 16140, o šiemet jų sukabinta 32 099. Taip kasmet gerinamas savo pačių pasiektas Lietuvos rekordas. Skaitykite daugiau: <https://www.delfi.lt/pilietis/naujienos/sveksnoje-vel-papuostas-ispudingas-velyku-medis-be-rekordo-niekaip.d?id=80953951>;

Švėkšnos bendruomenė visus metus renka tuščius kiaušinius, dažo namuose, puošia, apvynioja juos popieriumi, drožinėja, o paskui daro iš jų girliandas, kurias prieš pat Velykas visa bendruomenė kabina ant medžio. Ši veikla skatina vietos gyventojus susiburti ir dirbti kartu, o neįprastas Velykų medis į Švėkšną pritraukia daugybę svečių. Draugijos nariai kol kas nėra pasiekę jokių rekordų, tačiau dar nėra vieno tokio Velykų medžio niekam neteko matyti. Kūrybos procese dalyvaujantys žmonės, pasiruošiamąjį laiką, kai dekoruojami kiaušiniai, vertina kaip vaistą nuo visų ligų, nes kūrybinis procesas atpalaiduoja, skatina bendravimą ir bendradarbiavimą.

Poveikis:

Ši akcija prisideda prie Švėkšnos neįgaliųjų bendravimo skatinimo ir leidžia atsiskleisti jų saviraiškai bei kūrybiškumui. Parengiamuosiuose darbuose dalyvauja ne tik draugijos nariai, bet ir visi miestelio gyventojai: jauni ir pagyvenę, dirbantys ir bedarbiai, taip pat žmonės iš socialinės rizikos šeimų. Ši akcija suvienija miestelio gyventojus, suteikia galimybę pabendrauti tarpusavyje, praleisti daugiau laisvalaikio kartu, pagaliau žmonės gali jaustis reikšmingi, prisidedami prie bendros veiklos, puošdami savo miesto erdves.

Parengė Ingrida Riterienė.

Moliūgų žibintų šventė „Mes už šviesą“ (2)

Tikslas: Skatinti Švėkšnos gyventojus užsiimti bendra veikla.

Reikalingi įrankiai/ medžiagos: Moliūgai, moliūgų skaptavimo įrankiai, įvairios žvakės.

Trukmė: 10 val. (12.00-22.00)

Dalyviai: Švėkšnos miestelio bendruomenė, žmonės iš visos Lietuvos.

Apibūdinimas:

Pirmą kartą 2012 m. Švėkšnos parke vienu metu buvo eksponuojami 668 moliūgų žibintai. Taip buvo pasiektas Lietuvos rekordas. Šios šventės sumanytojas yra Saulės vidurinės mokyklos technologijų mokytojas Vaidotas Didžiūnas su mokiniais. Visi miestelio gyventojai buvo pakviesti susirinkti, klausytis muzikos, pajusti šilumą ir šviesą. “Tegul visų veiduose suspindi gyvybė, juk gyventi šviesoje gera!“, sakė šventės iniciatorius. Būtent todėl ši šventė buvo pavadinta Moliūgų ir žibintų festivaliu

„Mes už šviesą“. Visi miestelio gyventojai raginami užauginti kuo daugiau moliūgų kitiems metams. 2013 metais jau buvo uždegti 1128 moliūgų žibintai, rekordas buvo padvigubintas. Tais metais ne tik moksleiviai, bet ir bendruomenės nariai nešė moliūgus-žibintus. Kiekvienais metais Švėkšnos bendruomenė renginį pradeda organizuoti spalio mėnesį. Pagrindinis pasiruošimo darbas šventei vyksta visą savaitę. 2018 m. moliūgų žibintų šventė buvo skirta paminėti Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui. Puikiu akcentu tapo Šimtmečio medis. Tai yra 12 metrų aukščio konstrukcija, ant kurios kabėjo 100 šviečiančių moliūgų. Šiais metais prie šventės organizavimo prisijungė ne tik Švėkšnos bendruomenės gyventojai, bet ir aplinkinių miestelių, net Kauno, Panevėžio ir Klaipėdos gyventojai, kurie nešė ir vežė moliūgus. Šiemet parke buvo virš 400 moliūgų-žibintų. Kai kurie raižyti moliūgai - tikri meno kūriniai. Renkamas meniškiausias, gražiausias moliūgas. Pagrindinė šventė prasideda 12:00 val. Jos metu vyksta įvairios mugės, koncertai, konkursai, galima paragauti pyragų, sriubų iš moliūgų ir kitų skanėstų. Šventė baigiasi vėlai vakare, kai visą miestelį apšviečia moliūgų žibintai. Žmonės kviečiami pasivaikščioti po parką, klausantis atpalaiduojančios muzikos. Moliūgų žibintų šventė tapo ne tik Švėkšnos bendruomenės švente, bet ir pritraukia žmones iš visos Lietuvos. Ši šventė, vykstanti jau keletą metų, prisidėjo prie Švėkšnos miestelio gyventojų subūrimo, leido atsiskleisti saviraiškai, kūrybiškumui. Pasirengimo darbuose dalyvauja įvairaus amžiaus bendruomenės nariai, dirbantys ir bedarbiai, žmonės iš socialinės rizikos šeimų, taip pat asmenys turintys neįgalumą. Akcijos dalyviai skauptuodami moliūgus įgauna įgūdžių, pabendrauja vieni su kitais, jaunimas turiningai leidžia laisvalaikį, pagaliau kiekvienas gali pasijusti reikšmingu, prisidedamas prie bendros veiklos.

Parengė Rasa Eidukienė

Soci t  Culturelle
Franco-Allemande (S.F.A.)
Association 1901 N  W821000579
14 Place de la Halle
F-82340 Auxillat
Tel. 0563 291423
E-mail: asso@sfa-auxillat.com

Prancūzų-vokiečių kultūros bendrija (S.F.A.) Prancūzija

1. Socialinė sistema Prancūzijoje

Mes, prancūzų ir vokiečių kultūros draugija, pateikiame savo „Erasmus +“ projekto OPLICO partneriams abiejų šalių požiūriu paremtą atsakymą į mūsų pagrindines projekto temas. Mūsų indėlis neturėtų atitikti jokios sociologinės klasifikacijos, o tik prisidėti prie Prancūzijos ir prancūzų supratimo. Todėl prašome savo skaitytojų kantriai išstudijuoti pateiktą informaciją. Šios pastabos skirstomos į tris pagrindines sritis: 1. Socialinė sistema Prancūzijoje; 2. Migracija Prancūzijoje; 3. Perspektyva.

1.1 Socialinio aprūpinimo sistema Prancūzijoje

1.2 Apie įstatymų numatytą socialinę apsaugą (S curit  sociale), paramą šeimai ir privalomą švietimą.

1.3 Sveikatos draudimas (*Couverture maladie universelle – CMU*)

1.4 SMIG kaip socialinės sistemos dalis

1.5 Bedarbio išmokos

1.6 Teisinis pensijų draudimas

2.1 Imigracija Prancūzijoje

2.2 Apie religinę laisvę

Prancūzijoje

3.1 Kodėl streikas toks dažnas

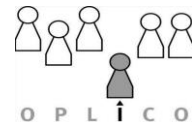
reiškinyms Prancūzijoje?

1.1 Socialinio aprūpinimo sistema Prancūzijoje

Skirtingai nei Vokietijoje, kur nuo 1880 m. Otto von Bismarcko valdymo laikais buvo įvestas įstatyminis sveikatos ir nelaimingų atsitikimų draudimas, Prancūzijos socialinio aprūpinimo sistema atsirado, pasibaigus Antrajam pasauliniam karui. Tačiau nuo XIX a. vidurio, vykstant industrializacijai, prancūzų darbininkai jungėsi į kooperatines bendroves (vadinamąsias Mutuelles), kad pagal solidarumo principą apsaugotų nuo gyvybei gresiančių pavojų, tokių kaip ligos ir negalia. Ši aprūpinimo forma ir draudimas vėliau tapo tinkamiausiu prancūzų „socialinio klausimo“ sprendimu, o valstybė ilgą laiką neįsitraukė į socialinės apsaugos teikimą.

Įsitikinimas, kad valstybė privalo rūpintis silpniausiais visuomenės sluoksniais, vyravo tik 1893 ir 1905 m. socialiniuose įstatymuose. Jais remiantis buvo pradėta rūpintis vargstančiais (aide sociale). Vis dėlto darbo jėga vis dar priklausė nuo savipagalbos siekiant apsaugoti nuo rizikos. Pirmas bandymas įvesti įstatyminį socialinį draudimą XX amžiaus pradžioje nepavyko. Vėliau, 1928 m. Ir 1930 m., buvo priimti socialiniai įstatymai, turintys sukurti draudimo sistemą, partemtą Vokietijos patirtimi. Tačiau praktiškai tai nebuvo iki galo įgyvendinta. Tik 1944 m. Prancūzijoje pagaliau buvo sukurta valstybinė

socialinės apsaugos sistema, kuri iš pradžių buvo skirta visų prancūzų socialinei apsaugai. Kadangi daugumos profesijų atstovai buvo susijungę į savo kooperatyvus, kad apsaugotų vienas kitą. Vėlesniais dešimtmečiais atsirado daugybė organizacijų, ir jų nebepavyko suburti po vienu socialinės apsaugos skėčiu. Taip buvo daugiausia todėl, kad atskirų pramonės šakų atstovai karštai priešinosi šiam standartizavimui, nes bijojo, kad jiems bus blogiau nei anksčiau. Taigi, be bendrojo įstatyminio socialinio draudimo, taikomo daugumai darbuotojų, yra specialios sistemos tam tikroms profesinėms grupėms (pvz., ūkininkams ir savarankiškai dirbantiems asmenims) ir netgi atskiroms įmonėms (tokioms kaip Prancūzijos nacionalinis geležinkelis SNCF).¹

1.2 Apie įstatymu numatytą socialinį draudimą (*Sécurité sociale*), paramą šeimai ir privalomą švietimą.

Prancūzijos socialinio aprūpinimo valstybės institucinis branduolys yra įstatymų nustatytas socialinis draudimas (*Sécurité sociale*). Tai apima ligos, senatvės, nelaimingų atsitikimų darbe ir ligų riziką. Vokietijoje įdomu tai, kad parama šeimai taip pat buvo įsteigta kaip socialinio draudimo šaka. Iš pradžių tai buvo įsteigta dėl gyventojų politikos: siekiant skatinti demografinę raidą, šeimos neturėtų būti nepalankesnėje padėtyje, palyginti su bevaikėmis. Taigi, tėvų naštos subalansavimas ir darbo bei šeimos gyvenimo derinimas nuo pat pradžių buvo vienas iš Prancūzijos paramos šeimai prioritetų. Šiandien ši parama vis labiau naudojama siekiant užkirsti kelią skurdiui, kuris daugiausia gresia vienišiams tėvams ir jų vaikams.¹

Prancūzijoje (kaip ir kitose šalyse) privalomasis išsilavinimas yra socialinės sistemos dalis. Nuo 2019 m. Prancūzijoje įvestas privalomas mokymas nuo trejų metų („maternelle“ - darželyje). Priešingai, Vokietijoje (jau daugiau nei 100 metų) privalomas mokyklinis amžiaus yra 6 metai. Vokietijoje norima atidaryti daugiau dienos užimtumo centrų. Dėl nepakankamų šios temos tyrimų Vokietijoje abejojama, kad 3 metų amžiaus vaikas privalo lankyti mokyklą.²

1.3 Sveikatos draudimas (*Couverture maladie universelle – CMU*)

Nuo dešimtojo dešimtmečio pradžios Prancūzijoje buvo vykdomos įvairios socialinės apsaugos reformos, pvz. įvestas socialinis mokestis (*Contribution sociale généralisée - CSG*). Dalinis sistemos finansavimas iš mokesčių įplaukų nebuvo pakankamas. Kažkas turėjo keistis ir išlaidų srityje, nes išlaidos ypač išaugo dviejose didžiausiose srityse: sveikatos ir pensijų draudimuose. To priežastis buvo ir yra ta pati kaip Vokietijoje: dėl medicinos pažangos žmonių gyvenimo trukmė žymiai pailgėjo. Papildomos išlaidos atsirado tiek sveikatos priežiūros srityje (ypač išgyjant ir pritaikant šiuolaikines medicinos technologijas), tiek pensijų fonduose. Siekdama kovoti su tuo, Prancūzijos valdžia siekė padaryti sveikatos apsaugos sistemą veiksmingesnę, tačiau ji negalėjo išvengti įstatymų nustatyto sveikatos draudimo išlaidų kompensavimo apribojimų. Dauguma prancūzų turi bendrąjį ar privatų papildomą draudimą. Tačiau vis daugėja asmenų, kurie dėl mažų pajamų ar nedarbo negali (arba nebegali) gauti šios papildomos apsaugos, todėl buvo įvestas apmokestinamas sveikatos draudimas nepasiturintiems asmenims (*Couverture maladie universelle - CMU*).¹ - Priešingai nei Vokietijoje, kur bendras sveikatos draudimas galioja tik neviršijant tam tikros pajamų ribos², CMU yra prieinamas visiems, įskaitant didžiausias pajamas gaunančius asmenis.

Nuo 2000 m. Prancūzijoje taip pat yra įvesta AME (*Aide médicale d'État*). Tai leidžia imigrantams „be dokumentų“ („sans papiers“) nemokamai gydytis. Kaip ir daugelis kitų socialinių pašalpų, AME dėl

¹ Žr. Dominik Grillmayer. Prancūzų socialinė sistema. -

<http://www.bpb.de/internationales/europa/frankreich/152672/sozialsystem>. (straipsnis vokiečių kalba)

² <https://en.zuwanderer.aok.de/home/staying-healthy-in-germany/contribution-rates>

didelės valstybės skolos yra spaudžiama sumažinti išlaidas.³⁴ 2019 m. numatyta 943 mln. eurų valstybinio biudžeto skirti šiai institucijai, kurios išlaidos didėja ir turi daugiau nei 300 000 jos gavėjų.

1.4 SMIG kaip socialinės sistemos dalis

SMIG/SMIC yra vienas iš laimėjimų, kuriais didžiuojasi prancūzai. Pagal 1950 m. vasario 2 d. įstatymą, Prancūzijoje galioja tarpprofesinis minimalus darbo užmokestis (SMIG = salaire minimum interprofessionnel garanti).

Siekdami kovoti su skurdu, darbdaviai, profesinės sąjungos ir vyriausybė derėjosi dėl SMIG.⁵ - SMIC reiškia „salaire minimum interprofessionnel de croissance“ (tarpprofesinis minimalus darbo užmokesčio už augimas). Dėl jo susitariama kasmet sausio 1 d. Šiuo metu minimali mėnesinė alga siekia apie 1400 eurų. SMIC ilgą laiką nebuvo problema Vokietijoje. Darbdaviai ir darbuotojai laikėsi kolektyvinių derybų tvarkos, suderintos su profesinėmis sąjungomis. Dėl dvigubos mokymo sistemos Vokietijoje darbuotojams, kuriems nebetaikomas privalomasis mokymas, buvo susitarta dėl vienodo apmokymų finansavimo. Prancūzijoje SMIC nėra taikoma besimokantiesiems.

1.5 Bedarbio išmokos

Visos Europos Sąjungos valstybės narės siūlo bedarbystės draudimą, tačiau specifinis jos pritaikymas skiriasi kiekvienoje šalyje. Daugeliu atvejų nedarbo draudimas yra įstatymų numatytas privalomas draudimas darbuotojams, kurių įmokas proporcingai moka darbuotojai ir darbdaviai. Tik Danija ir Švedija turi savanorišką draudimo sistemą.⁶

Norint gauti bedarbio pašalpą, reikalingas minimalus nedarbo draudimo įmokų laikotarpis. Prancūzijoje įmokos turi būti mokamos mažiausiai 6 iš pastarųjų 22 mėnesių; Vokietijoje, Italijoje ir Austrijoje mažiausiai 12 iš paskutinių 24 mėnesių. Išmokų trukmė beveik visose šalyse yra ribota. Daugeliu atvejų prie bedarbio pašalpų pridedamos papildomos paramos sistemos. Būtina turėti galimybę dirbti ir būti registruotam kaip ieškančiam darbo. Daugelyje ES šalių bedarbio pašalpos gavėjams taikoma profesinis 01444 25555555 ir 0 kvalifikacinis kriterijai. Tik Liuksemburge, Vokietijoje ir Nyderlanduose gali būti priimta bet kokia „tinkama“ ar „pagrįsta“ veikla.

1.6 Teisinis pensijų draudimas

Į šalies socialinę sistemą įeina ir senatvės pensija. Kadangi įstatymais numatytų pensijų finansavimas priklauso nuo dabartinės ekonominės būklės (užimtumas, nedarbas, vidutinis amžius ir gimstamumo rodikliai ir kt.), visose šalyse nuolat reikalaujama „pensijų reformų“. Apie padėtį Prancūzijoje žr.⁷

³ <https://www.la-croix.com/France/Immigration/Faut-reformer-lAide-medicale-dEtat-2019-09-11->

⁴ [?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=welcome_media&utm_content=2019-09-11](https://www.la-croix.com/France/Immigration/LAide-medicale-dEtat-nouveau-collimateur-2019-08-08-1201039984)

<https://www.la-croix.com/France/Immigration/LAide-medicale-dEtat-nouveau-collimateur-2019-08-08-1201039984>

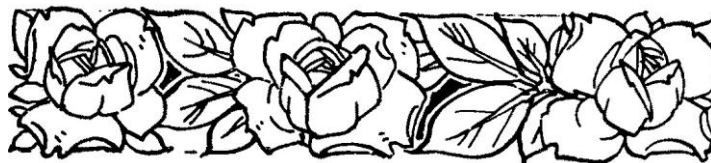
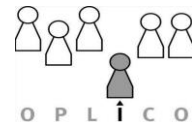
<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F3079> (straipsniai prancūzų kalba)

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Interprofessional_Guaranteed_Minimum_Wage

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Unemployment_benefits ; <https://www.connexion-emploi.com/fr/a/bezug-von-arbeitslosengeldin-frankreich> (Straipsniai vokiečių ir prancūzų kalbomis)

⁷ Henrik Uterwedde: Prancūzijos ekonomikos modelis: stiprios valstybės rinkos ekonomika.

<http://www.bpb.de/internationales/europa/frankreich/152668/wirtschaft-und-soziales> (straipsnis vokiečių kalba) Dėl pensijos klausimų žr. <https://de.wikipedia.org/wiki/Rente> ir https://en.wikipedia.org/wiki/Latest_Rentenversicherung <https://droit-finances.commentcamarche.com/contents/1163-age-de-depart-a-la-retraite-en-2019> (Vokiečių ir prancūzų kalbomis)

2. Migracija Prancūzijoje

2.1 Imigracija Prancūzijoje

Prancūzija yra „klasikinė“ imigracijos šalis, turinti senas tradicijas. Tačiau pastaruosius tris dešimtmečius imigracija buvo vis labiau suvokiama kaip socialinių problemų ir konfliktų priežastis. Tai liudija ne tik poslinkis į dešinę politikoje, bet ir pasikartojantys neramumai Prancūzijos didmiesčių priemiesčiuose. Islamistų teroristiniai išpuoliai dar labiau paaštrino ilgai trunkančias diskusijas, kaip elgtis su islamu. Pastaraisiais metais imigracija į Prancūziją tapo rimta problema. Tai turi ilgalaikį poveikį gyventojų sudėčiai. Šiuo metu Prancūzijoje gyvena apie 13,1 milijono imigrantų. Tai sudaro apie 20 procentų visų gyventojų.

Kolonijinės istorijos padariniai: Prancūzijoje daugelis buvusių kolonijų šeimų piliečių turi Prancūzijos pilietybę. Prancūzijoje gyvena apie penki milijonai musulmonų. Tai didžiausia islamo bendruomenė ES. Bent jau nuo 2001 m. rugsėjo 11 d. teroristinių išpuolių JAV, Prancūzijos vyriausybė bando sustiprinti nuosaikų islamą, suderinamą su Prancūzijos konstitucija.⁸

2.2 Apie religijos laisvę Prancūzijoje

„Religijos laisvė yra pagrindinė ir žmogaus teisė, leidžianti kiekvienam laisvai ir viešai praktikuoti savo asmeninius įsitikinimus kaip religiją. Ši teisė Vokietijoje atsirado iš religijos teisės.“⁹ Šis įstatymas pat garantuoja teisę nepriklausyti jokiai religijai, netikėti dievu (ateizmas) ar vertinti teologines prielaidas kaip iš esmės neišsprendžiamas (agnosticizmas). Nereligingų vaikų teisė yra įtvirtinta JT vaiko teisių konvencijos 14 straipsnio 3 dalyje. Kaip ir bet kuri kita pagrindinė teisė, religijos laisvė gali susidurti su kitomis pagrindinėmis teisėmis („normų susidūrimas“). Pagrindinių Vokietijos įstatymų (7 straipsnis) ir JT vaiko teisių konvencijos 14 straipsnio normų kolizija vis dar nėra teisiškai išaiškinta (ginčas dėl galvos apdangalo).¹⁰

Sekuliarus bažnyčios ir valstybės atskyrimo principas bei „religijos“ ar religinių įsitikinimų perkėlimas į privačią sritį rodo daugiau ar mažiau tai, kad „religija“ yra tik viešas klausimas, kai iškyla socialinės problemos ir (arba) yra ribos tarp „religinis“ ir „pasaulietinis“, kurios turi būti derinamos iš naujo. „Laicity“ (Melas) ir pati jo prasmė dažnai yra ta tema, apie kurią diskutuojama¹¹. Ar sekuliarizmas tokiu būdu įgijo religijos rangą?

⁸ Taip pat žr. <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/246734/frankreich> (straipsnis vokiečių kalba)

⁹ <https://de.wikipedia.org/wiki/Religionsm%C3%BCndigkeit> (straipsnis vokiečių kalba)

¹⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Freedom_of_religion

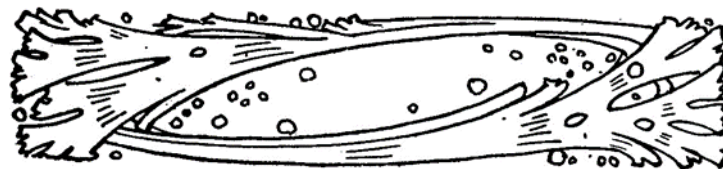
¹¹ Žr. <https://www.remid.de/blog/2013/07/gott-in-frankreich-ein-fall-von-bedingter-religionsfreiheit/> (straipsnis vokiečių kalba)

3. Perspektyva

Prancūzija kartu su Vokietija yra viena didžiausių ES ekonomikos dalyvių ir viena pagrindinių Europos krizių valdymo garantų. Dėl krizių euro zonoje ir pastarųjų dešimtmečių nacionalinės biudžeto ir ekonominės politikos naujoji Prancūzijos vyriausybė, vadovaujama Emmanuelio Macrono, turi priimti sunkius sprendimus socialinės sistemos srityje, kad išsaugotų viešųjų finansų ir Prancūzijos tvarumą bei konkurencingumą.

Taigi, atsižvelgiant į Prancūzijos socialinės valstybės raidos perspektyvą mūsų OPLICO leidinio kontekste, beveik neįmanoma pateikti pagrįstų teiginių, atsižvelgiant į dabartinių streikuojančių judėjimų formavimąsi (pvz., „Gilets jaunes“)¹². Šiuo metu tikslinga paaiškinti tokius socialinius reiškinius Prancūzijoje, kad galėtume pateikti informaciją mūsų projekto partneriams.

Kodėl streikai yra toks dažnas reiškinys Prancūzijoje?¹³

Pagal Prancūzijos konstituciją kiekvienas pilietis turi individualią teisę streikuoti, nepriklausomai nuo narystės profesinėje sąjungoje. Kita vertus, Vokietijoje streikai yra teisėti tik tuo atveju, jei jie vyksta kolektyvinių derybų metu ir yra organizuojami kokios nors sąjungos. Prancūzijoje politiniai ir solidarumo streikai taip pat laikomi teisėtais. Tai labai skatina masinių judėjimų tarp atskirų įmonių ir sektorių plėtrą.

Todėl Prancūzijoje darbuotojas yra žymiai mažiau priklausomas nuo sąjungos, atstovaujančios jo paties interesams. Tai aiškiai parodo profesinių sąjungų įmokų dydis: Prancūzija yra šalis, kurioje profesinėms sąjungoms priklauso mažiausiai darbuotojų Europos Sąjungoje. Mažiau nei vienas iš dešimties yra profesinės sąjungos narys (Vokietijoje tai yra maždaug kas penktas). Iš tikrųjų didžiosios Prancūzijos profesinės sąjungos CGT („Confédération générale du travail“), CFDT („Confédération française démocratique du travail“) ir FO („Force ouvrière“) labai aktyviai dalyvauja protestuose, tačiau dėl nedidelio jų atstovaujama narių skaičiaus jie vargu ar gali veikti kaip teisėtas tarpininkas tarp darbdavio

¹² https://en.wikipedia.org/wiki/Yellow_vests_movement

¹³ Žr. Federalinės pilietinio švietimo agentūros leidinį Julie Hamann: Kodėl prancūzai streikuoja?
<http://www.bpb.de/internationales/europa/frankreich/153265/streiken> (German language article)

ir darbuotojo. Šiomis aplinkybėmis vargu ar įmanoma užmegzti tikrą abiejų šalių dialogą, kuris nuo pat pradžių pašalina darbuotojus iš daugelio pramoninių darbo konfliktų sprendimo.

Bet kodėl tarpininkavimo įstaigoms, tokioms kaip partijos ir asociacijos Prancūzijoje, tradiciškai būna taip sunku? Viena to priežastis neabejotinai yra teisiniai bei filosofiniai Prancūzijos Respublikos pagrindai, kuriuos formuoja Jean-Jacques Rousseau mąstymas: valstybė yra tiesioginė piliečių išraiška ir atstovas. Tarpininkaujančios institucijos neegzistuoja ir netgi laikomos kliūtimi, įgyvendinant bendrąją valią „volonté générale“, todėl sąjungos ir asociacijos buvo uždraustos iki XIX amžiaus pabaigos ir tik po to pradėjo vystytis.

Prancūzijoje masiniai protestai dažnai nukreipiami prieš vyriausybės sprendimus. Matyt, neįmanoma įtraukti socialinių prieštaravimų į sprendimų priėmimo procesą dar prieš teisėkūros procesą. Prie to prisideda keli politinės sistemos struktūros veiksniai:

- Prancūzijoje (nuo de Gaulle laikų) yra pusiau prezidentinė vyriausybės sistema, pritaikyta jos veikimui kaip prezidento ir vyriausybės. Parlamentas šioje sistemoje turi tik keletą galių. Tai iš tikrųjų gali paveikti pagrindines sąlygas, bet ne konkrečią švietimo ir socialinės politikos struktūrą.
- Aiškiai apibrėžtos atskirų Prancūzijos institucijų atsakomybės iš dalies sutampa, taigi egzistuoja labai ribota abipusė kontrolė. Nepolitiniai veikėjai, tokie kaip asociacijos, nevyriausybinių organizacijų ar profesinės sąjungos, nėra įtraukiami į sprendimų priėmimo procesą, tačiau aiškus kompetencijos pasiskirstymas piliečiams ir opozicijai taip pat suteikia vietas protestams. Vokietijoje atsakomybė dažnai išsisklaido dėl didelės kontrolės ir kompromisų siekimo. Kaimyninėje šalyje visa tai galima lengvai atsekti per vyriausybę ar tam tikrus ministrus.
- Prancūzijoje taikoma daugumos balsavimo sistema apsinkina, o kartais net padaro tai neįmanomu, mažų partijų, turinčių specifinių interesų, atstovavimą parlamente, todėl šių partijų atstovai dirba už politinių institucijų ribų ir, norėdami, kad jų balsas būtų išgirstas, naudoja streikus ir protestus.
- Prancūzija yra puikus centralizuotos valstybės pavyzdys, kurios valdžios didžiausias dėmesys skirtas Paryžiui, nepaisant įvairių decentralizacijos priemonių. Tam ne tik trūksta kito lygio, kuriame deramasi ir priimami sprendimai, bet ir daugeliui piliečių atsiranda jausmas, kad politika vykdoma toli nuo jų kasdienio gyvenimo.
- Taip pat labai svarbios yra konstitucijos įgalintos protesto alternatyvos, kurios gali išreikšti nepasitenkinimą politiniais sprendimais. Vokietijoje tokią alternatyvą siūlo konstitucinis skundas/ieškinytis ir galimybė rengti vietas ir regioninius referendumus, tačiau Prancūzijoje Konstitucinė taryba (Conseil Constitutionnel) neturi tokių galių, o nacionalinis referendumas gali būti vykdomas tik vyriausybės, prezidento ar Parlamento iniciatyva, tačiau to negali inicijuoti patys piliečiai.

Be sąjungų vaidmens ir politinės sistemos diktuojamų struktūrų, pagrindinės visuomenės vertybės daro didelę įtaką jų protesto išraiškai. Nors jas sunku išmatuoti, bet vis dėlto galima padaryti keletą svarbių išvadų:

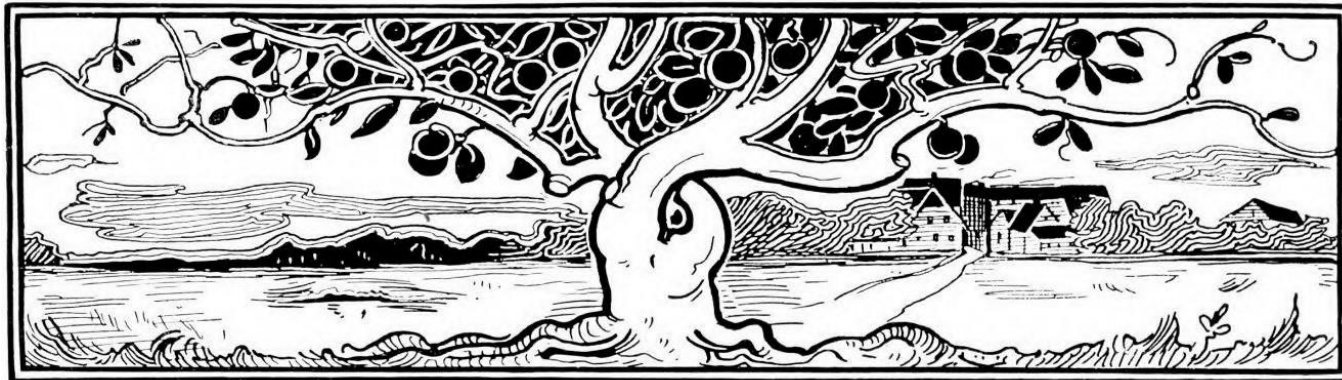
- Pirma, Prancūzijoje yra aukšto lygio politinė poliarizacija ir ideologizacija, dėl kurios labiau konfrontuojama protestų ir streikų būdu. Prancūzijos kairieji labai skiriasi nuo nuosaikiųjų partijų socialistų (PS) ir įvairių radikaliųjų partijų, tokių kaip „Parti communiste française“ (PCF), „Lutte ouvrière“ ir „Ligue communiste révolutionnaire“ (LCR, nuo 2009 m. „Nouveau parti anticapitaliste“). Nors pastarieji turi mažai reikšmės vyriausybės politikoje, jie vis labiau pasireiškia pilietinės visuomenės srityse, tokiose kaip CGT sąjunga, ir daro įtaką protestų eigai.

- Antra, prancūzai, palyginti su kitomis Europos šalimis, labai pasitiki socialinio draudimo sistema, tai rodo kas devynerius metus atlikto Europos vertės tyrimo rezultatai. Iš šio pasitikėjimo kyla noras išlaikyti gaunamą socialinę naudą ir maištauti prieš socialinės apsaugos sistemos reformas, nes jos vertinamos ne kaip plėtra, o kaip puolimas prieš socialinio aprūpinimo/apsaugos sistemą. Protestai prieš 2010 m. pensijų reformą tai aiškiai parodė.
- Galiausiai, globalūs procesai daro didelę įtaką nacionaliniam savęs suvokimui, ir tai yra dar vienas svarbus veiksnys, darantis įtaką protestams. Europos vertybių tyrimo rezultatai aiškiai rodo, kad prancūzai kur kas labiau bijo prarasti savo šalies galią ir tapatybę nei kaimynai iš Europos. Baimė prarasti suverenitetą tiek ekonominiu, tiek politiniu požiūriu dėl globalizacijos ir europietišumo procesų keletą dešimtmečių buvo ypatingas politinio diskurso Prancūzijoje veiksnys. Tai pasireiškia daugybe streikų, stipriu kovos su globalizacija judėjimu ir globalizacijos kritinių srovių stiprėjimu dešiniajame ir kairiajame politinių nuomonių spektre.

Perspektyvos paprastai yra orientuotos į ateitį. Mes nežinome, kaip vystysis Prancūzija socialiniu ir politiniu aspektu.

Mes esame skolingi ne tik Prancūzijos žmogaus teisių deklaracijai, bet, be kita ko, ir Europos įkūrimui bei moraliniam pagrindui. Tai teikia vilties. Mes pagrįstai tikimės, kad mūsų tema „OPLICO = atviros, tolerantiškos ir liberalios bendruomenės visiems. Daugiakultūriškumas ir socialinė įtrauktis kaip XXI amžiaus iššūkiai“, nepaisant neofašistinių nuosmukių senajame ir naujame pasaulyje, taps daugiau nei dievobaiminga utopija.

Parengė Gerhard Schneider (S.F.A. Auvillar)